

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Arkivsak: 21/253

Møtedato/tid: 08.09.2021 kl. 10:00 13.00

Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ på telefon , eller e-post:

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 01.09.2021

Edith Monika Strøm (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
14/21	Orientering fra administrasjonen - kommunal vannforsyning og avløp
15/21	Budsjettkontroll pr. 01.08.2021
16/21	Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget
17/21	Eventuelt
18/21	Referatsaker september 08.09.2021
19/21	Godkjenning av møteprotokoll

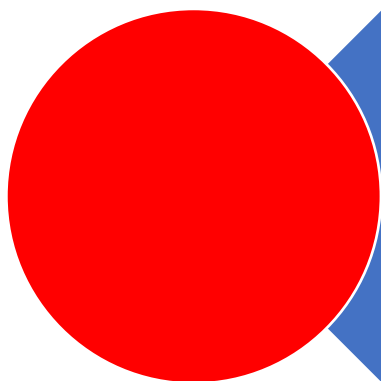
Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Snåsa kommune

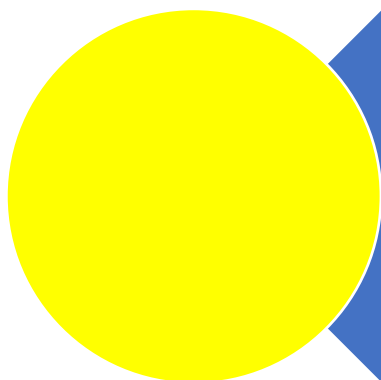
pr 30.03.2020

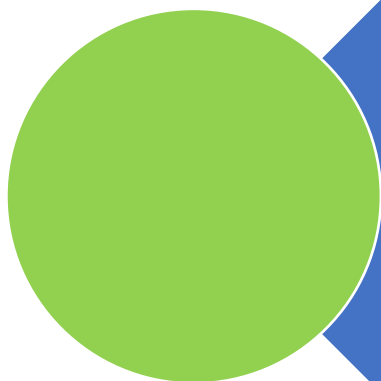
OPPSUMMERING

Barnevern
Hjemmetjenesten
Vann og avløp
Generell eierskapskontroll
IKT Indre Namdal IKS

Offentlige anskaffelser
Budsjettoppfølging
Etikk og varsling
Sykefravær
Kvalitet i skole
Økonomisk sosialhjelp
Helsestasjonen
Planarbeid
Byggesak
Renovasjon
Vedlikehold av kommunale bygg
Brannvesenet Midt IKS
Visit Innherred AS
NTE AS

Beredskapsplaner
Barnehage
PPT
Voksenopplæring
Kultur
Kommunale boliger
Psykisk helsevern og rus
Folkehelsearbeid
Miljø og Klima
Resterende selskaper

INNHALDSFORTEGNELSE

OPPSUMMERING	2
1 INNLEDNING	6
2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER	7
2.1 Demografiske endringer	7
2.2 Klima, energi og beredskap	7
2.3 Kommunestruktur	8
2.4 Regelverksendringer	9
2.5 Økonomi og kontroll.....	9
2.6 Digitalisering	9
3 Snåsa KOMMUNE.....	10
3.1 Utviklingstrekk i Snåsa	10
3.2 Kommuneorganisasjonen	11
3.2.1 Kommunesamarbeid	11
3.2.2 Investeringsplaner.....	11
3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn	11
4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING	13
4.1 Kommuneorganisasjonen	13
4.1.1 Økonomi	13
4.1.2 Organisasjon.....	16
4.2 Tjenesteområdene.....	18
4.2.1 Oppvekst	18
4.2.2 Velferd	21
4.2.3 Helse- og omsorgstjenester	23
4.2.4 Teknisk drift	26
4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	31
4.3.1 Eierskapskontroll.....	32

Tabell

Tabell 1. Om kommunen.....	10
Tabell 2. Snåsa kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene	12
Tabell 3. Økonomisk situasjon	14
Tabell 4. Finansiering av driften	14
Tabell 5. Økonomisk internkontroll	15
Tabell 6. Oppvekst.....	19
Tabell 7. Barnevern	20
Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp.....	22

Tabell 10. Bolig.....	22
Tabell 9. Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste)	24
Tabell 10. Kompetanse i helse og omsorg	24
Tabell 11. Psykiatri og rusomsorg.....	25
Tabell 12. Byggesak	27
Tabell 13. Eiendomsforvaltning.....	27
Tabell 14. Vann og avløp	28
Tabell 15. Renovasjon	29

Figurer

Figur 1. Risikovurdering økonomi	13
Figur 2. Risikovurdering organisasjon	17
Figur 3. Risikovurdering oppvekst	19
Figur 4. Risikovurdering velferd.....	22
Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg	24
Figur 6. Risikovurdering teknisk	26
Figur 7. Risikovurdering eierskap	31

1 INNLEDNING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å gi kontrollutvalget og eventuelt kommunestyret et overordnet verktøy til å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være aktuelt å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt eller en eierskapskontroll.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for kontrollutvalgets og eventuelt kommunestyrets videre arbeid med valg av forvaltningsrevisjonsprosjekter og herunder plan for forvaltningsrevisjon for en nærmere angitt periode.

Kommunelovens § 23-3 forklarer at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Andre ledd sier at kontrollutvalget minst en gang i valgperioden skal utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eller fylkeskommunens virksomhet eller virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurdering er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Kommunelovens § 23-4 omtaler eierskapskontroll, som innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak eller anerkjente prinsipper for eierstyring. På samme måte som for forvaltningsrevisjoner, skal det utarbeides en plan basert på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA utarbeider risiko- og vesentlighetsvurderinger ved starten av ny valgperiode og vurderingen oppdateres årlig med nytt tallmateriale og eventuelt nye vurderinger ved behov.

2 UTVIKLINGSTREKK I OVERORDNEDE RAMMEBETINGELSER

2.1 Demografiske endringer

Utviklingen i størrelsen på og sammensetningen av befolkningen vil ha betydning for dimensjonering av tjenestetilbud og kommunens inntekter og utgifter. Ifølge Statistisk Sentralbyrås (SSB) hovedalternativ for befolkningsframskrivninger vil befolkningsveksten i Norge flate ut de neste ti årene for deretter å synke videre. Forutsatt at de innenlandske flyttemønstrene vi har sett de siste ti årene fortsetter, viser befolkningsframskrivingene frem mot 2040 at sentrale strøk vil oppleve en vekst i folketallet, mens mange distriktskommuner vil få en nedgang i folketallet. Ifølge SSB innebærer framskrivingene en fortsatt sentralisering, særlig blant unge voksne. Et annet utviklingstrekk er at andelen eldre i befolkningen ventes å øke betydelig. I hovedalternativet til SSB øker andelen av befolkningen som er 70 år og eldre fra 12 prosent i 2018 til 21 prosent i 2060. Økningen er spesielt sterk blant de som er 80 år eller eldre. Ifølge SSB vil aldringen bli klart sterkest i distriktene. Aldringen i distriktene vil forsterkes ved at unge mennesker i fruktbar alder flytter mot byen og at barna deres også i større grad vil bli født i sentrale strøk. Når de eldre samtidig blir igjen på bygda, vil mer enn hver tredje innbygger i en del distriktskommuner ha passert 70 år i 2040. Endringer i befolkningens størrelse og sammensetning kan være vanskelig å fange opp i den kommunale planleggingen. Kommuner som forholder seg passivt til framskrivninger av kommunens befolkning løper en risiko for å bli ute av stand til å tilby riktige tjenester, i riktig omfang til riktig tid.

2.2 Klima, energi og beredskap

Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Klimarisiko kan deles inn i fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko. Fysisk risiko dreier seg om kostnader forbundet med fysisk skade som følge av klimaendringer (f.eks. mer ekstremvær, flom og ras). Overgangsrisiko dreier seg om samfunnsmessige konsekvenser som følge av endringer i politikk/reguleringer og teknologi når verden skal omstilles til et lavutslippssamfunn. Ansvarsrisiko handler om muligheten for erstatningskrav og søksmål knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger relatert til klimapolitikk eller klimaendringer. Ansvarsrisiko kan f.eks. være relevant i sammenheng med kommunenes ansvar for klimatilpasning, velfungerende avløpsnett og håndtering av overvann. Den samlede klimarisikoen vil på direkte eller indirekte vis kunne påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting/næringsutvikling, skatteinntekter, verdi av eiendom/infrastruktur og derigjennom få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens generelle attraktivitet for næringsliv og beboere. Klimarisiko har også betydning

for energiforsyning og beredskap. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenesteområder og nivåer. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

2.3 Kommunestruktur

I en kommunesammenslåing ligger det et stort potensial for endring og utvikling. Det vil være en utfordring for kommunene å utnytte dette mulighetsrommet fullt ut, samtidig som at de får til en god overgang fra to kommuner til én. Organisasjonsendringen i seg selv kan være en utfordring, og det er viktig å sikre gode løsninger både på systemnivå og individnivå. Den nye kommunen skal gjerne ha nye systemer og verktøy, reglement og retningslinjer, og kommunens forhold til eksterne endrer seg gjerne. Dette gjelder for eksempelvis avtaler og anskaffelser, men også endrede sammensetninger i interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. Slike endringer gjelder også for tilgrensende kommuner som ikke er en del av en sammenslåing, men samarbeider med en eller flere sammenslåingskommuner. Det kan være flere grunner til sammenslåing mellom kommuner. I noen tilfeller kan det være slik at en eller flere av kommunene som slås sammen historisk har kjøpt tjenester, og i den nye kommunen må disse tjenestene bygges opp fra grunnen av. For kommuner som slår seg sammen og de som ikke gjør det foreligger det gjerne en endring i størrelsen på statlige midler som tilfaller kommunen.

Kommunereformen fører til at færre bor i kommuner under 10 000 innbyggere fra 2020, og flere vil bo i kommuner med over 50 000 innbyggere.¹ Uavhengig av kommunereformen har det også skjedd en demografisk endring hvor flere flytter til tettbygde strøk og færre bosetter seg i spredtbygde strøk, og utkantkommuner gjerne får en større andel eldre sammen med begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Endringene vises spesielt godt i Nordland i 2019, hvor fylket som helhet hadde en befolkningsnedgang på 937 personer i de tre første kvartalene i 2019.²

Mange mindre kommuner har utfordringer med å rekruttere og beholde kompetanse og ressurser for å levere gode tjenester. Kommunene har gjerne for få innbyggere og brukere til å kunne etablere fagmiljø. De mindre kommunene er under et økt press som følge av befolkningsnedgang, færre barn og flere eldre, reduserte overføringer til kommuner som ikke

¹ KS, 'Status Kommune 2019', 2019 <<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/lokaldemokrati/010419-KS-status-kommune-2019.pdf>>.

² Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkemengde/kvartal>, 06.12.2019

sammenslås med andre, nye oppgaver og økte krav gjennom for eksempel bemanningsnormer og lignende.³

Mange mindre kommuner er avhengige av samarbeid med andre kommuner for å kunne yte gode tjenester. Samarbeid kan eksempelvis skje gjennom å etablere interkommunale selskaper eller vertskommunesamarbeid. I vertskommunesamarbeid kan man se at for kommuner som ikke er vertskommuner, forsvinner arbeidsplasser ut av kommunen.

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020. I tillegg kan vi også trekke fram lovendringer og endringer i annet regelverk som berører de to store sektorene oppvekst og helse og omsorg.

2.5 Økonomi og kontroll

Kommunenes handlingsrom bestemmes av flere forhold, og endringer i inntektssystemet med blant annet rammeoverføringer, inntekts-, formues- og eiendomsskatt kan få stor betydning for kommunens økonomi og mulighet for å utføre pålagte oppgaver.

Det er risiko knyttet til om kommunen har betryggende internkontroll og om kvalitetssystem er egnet, tatt i bruk og blir brukt. Nye regler innenfor personvern påvirker utøvelsen av noen oppgaver. Det er kontinuerlige endringer innenfor bruken av datasystemer og digital dialog, som kan endre måten oppgaver utføres på og som krever kompetanse både for å ta i bruk nye løsninger og drifte dem.

Offentlige anskaffelse trekkes også fram som et risikoområde blant annet fordi regelverket oppleves som komplisert og vanskelig.

2.6 Digitalisering

Bruken av IKT og digitalisering endrer utførelsen av oppgaver og gir i mange sammenhenger en effektiviseringsgevinst. Mange kommuner jobber med ulike digitaliseringsprosjekter eksempelvis innbyggerdialog og velferdsteknologi. Denne digitalisering fører til utvikling og endring av måten oppgaver utføres på, det gir nye risikoer i forhold til at man forutsetter at teknologien fungerer og et stort flertall av slike systemer berører personvern og behandling av sensitive personopplysninger.

³ Hentet fra <https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/3455.pdf> (skriv ordentlig kildeføring hvis vi skal bruke dette)

3 SNÅSA KOMMUNE

3.1 Utviklingstrekk i Snåsa

Tabell 1. Om kommunen

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Innbyggere (antall)	2159	2094	2100	120320	4647141
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	6.0	11.9	10.5	8.5	9.9
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	8.8	16.2	9.0	10.0	8.0
Netto innflytting (antall)	26	-55	3	78	15891
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	10.0	9.3	9.1	9.7	10.7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	60.7	60.9	58.2	64.6	62.0
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	0.9	1.0	..	0.9	0.9
Andel uførepensjonister 16-66 år (prosent)	13.0	12.6	14.4	11.0	10.0
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	0.1	0.6	0.5	1.4	1.5
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	8.3	7.2	7.2	..	..
Forventet levealder ved fødsel, kvinner (år)	84.0	84.0	..	71.6	74.4
Forventet levealder ved fødsel, menn (år)	79.8	79.8	..	67.8	70.7
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1. (antall)	666	666	659	64559	3659199

Kilde: SSB

Tabell 1 viser nøkkeltall over befolkningen i Snåsa kommune. Tall for 2017 viser at det var en negativ netto innflytting, altså at det flyttet flere ut av kommunen enn det kom tilflyttende. I 2018 er tallet på netto innflytting igjen positivt. Kommunen har en høyere andel uførepensjonister enn landet uten Oslo og Kostragruppen. Det er imidlertid en lavere andel innbyggere i Snåsa som er enslige og over 80 år enn sammenlignbare kommuner. Positivt er det også at kommunen har relativt lav andel registrerte arbeidsledige innbyggere.

3.2 Kommuneorganisasjonen

I 2018 fikk kommunen både ny kommunalsjef oppvekst, ny økonomisjef og ny leder for utviklingsenheten. I 2019 begynte rådmann Roy-Bjarne Hemmingsen i sin stilling etter at tidligere rådmann gikk av med pensjon etter 20

Revisor kan ikke se at kommunen har organisasjonskart. Snåsa kommune er en liten og oversiktlig kommune med ca 2100 innbyggere.

3.2.1 Kommunesamarbeid

Snåsa kommune har inngått formalisert interkommunalt samarbeid på barnevern, PPT, regionråd, legevaktsamarbeid, renovasjon m.m. For oversikt over hvilke selskaper kommunen eier, samt revisors vurdering av behov for eierskapskontroll, se kap. 4.3

3.2.2 Investeringsplaner

I følge økonomiplan 2020-2023 skal følgende investeringer gjøres i perioden:

- Utskiftninger i maskinparken
- Velferdsteknologi
- Opprustning av kirker og kirkegårder
- Ombygging av Snåsa sykeheim
- Flerbrukshall
- Opprustning av Vågsveien

3.3 Tidligere revisjoner og tilsyn

Forrige risiko og vesentlighetsvurdering i Snåsa kommune fra 2016 vurderte følgende områder som risikofylte og vesentlige:

- Oppvekst
- Pleie og omsorg
- Forebyggende helsearbeid og folkehelsearbeid
- Flyktninger
- Risiko og konsekvenser i saksbehandlingen
- Barnevern
- Snåsaprodukter AS
- Snåsa vannverk SA
- Brannvesenet Midt IKS.

I tabell to finnes en oversikt over forvaltningsrevisjonsprosjekter, selskapskontroller og statlige tilsyn. Funn, avvik og anbefalinger fra rapportene vil bli beskrevet i aktuelle kapitler om aktuelt.

Tabell 2. Snåsa kommune sine kontroller og tilsyn de siste årene

Område	Type kontroll/tilsyn	År
Kommunal beredskap inkl. helsemessig og sosial beredskap	Fylkesmanntilsyn	2019
Tilsyn med Snåsa kommune som barnehagemyndighet	Fylkesmanntilsyn	2018
Forvaltning av introduksjonsloven	Fylkesmanntilsyn	2018
Beredskapstilsyn	Fylkesmanntilsyn	2017
Folkehelse	Forvaltningsrevisjon	2019
Rådmannens rolle i sak vedrørende trafiksikkerhet i Kruttkjerringvegen	Undersøkelse gjennomført av revisjonen	2017
Samhandling mellom skole og PPT	Forvaltningsrevisjon	2017

4 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Revisors helhetlige risiko- og vesentlighetsvurdering identifiserer områder hvor det anbefales å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med risiko og vesentlighet menes her sannsynligheten for at et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom angjeldende forhold inntreffer. Rød fargekode indikerer at revisors samlede vurdering av risiko og vesentlighet tilsier at behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer at behovet ligger på et middels nivå, mens grønn farge indikerer et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

4.1 Kommuneorganisasjonen

Figur 1 er en oppsummering av risikovurderingene som er gjort relatert til økonomi og i fortsettelsene presenteres bakgrunnen for vurderingene.

Figur 1. Risikovurdering økonomi

Revisor sin samlede vurdering av risiko og vesentlighet relatert til kommuneorganisasjonen tilsier at risikoen er moderat for offentlige anskaffelser og for budsjettoppfølging. De andre delene av den økonomiske delen av kommuneadministrasjonen blir fulgt opp gjennom regnskapsrevisjon og rådgiving ved behov av regnskapsrevisor.

4.1.1 Økonomi

Økonomi i kommunen

Tabell 3. Økonomisk situasjon

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	1.7	2.1	-3.5	3.5	2.2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	1.5	2.5	1.4	1.6	1.2
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	12.4	14.0	10.2	23.0	21.8
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	50.6	46.6	49.2	36.1	42.3
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	89.8	86.2	87.2	98.5	105.6
Frie inntekter per innbygger (kr)	64084	67431	67369	64240	55124
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	8.3	8.2	7.9	10.0	11.2
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	2.5	5.9	2.4	12.3	15.2
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	26.5	26.9	9.4	25.5	25.8

Kilde: SSB

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk Beregningsutvalg (TBU) anbefaler at netto driftsresultat som helhet over tid bør utgjøre ca 2 prosent av driftsinntektene. Snåsa kommune hadde i 2018 et netto driftsresultat på – 3,5 prosent. Kommunen hadde i 2018

Tabell 4. Finansiering av driften

Nøkkeltall finansiering av driften	Kommune			Kostra gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andre driftsinntekter, ekskl. mva-kompensasjon	9.7	9.9	9.5	13.1	11.7
Andre statlige tilskudd til driftsformål	12.3	13.8	11.9	7.0	4.8
Brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl. mva-kompensasjon	0.1	0.1	0.2	3.0	0.4
Eiendomsskatt totalt	3.0	2.6	3.3	5.8	3.2
- herav Eiendomsskatt annen eiendom	1.5	1.2	1.8	4.4	1.4
- herav Eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer	1.5	1.4	1.5	1.4	1.7

Kompensasjon for merverdiavgift i driftsregnskapet	2.1	2.3	2.3	2.3	2.1
Rammetilskudd	44.2	42.6	44.1	31.0	30.3
Salgs- og leieinntekter i driftsregnskapet	10.0	9.9	9.7	15.7	14.4
Skatt på inntekt og formue inkludert naturressursskatt	18.7	18.9	19.2	25.0	33.5
- herav Naturressursskatt	0,3	0,3	0.3	1.6	0,3

Kilde: SSB

Tabell 4 viser finansieringen av kommunens drift. De ulike inntektene ligger på jevne nivå over år i alle kategorier. Andre statlige tilskudd til driftsformål synker med omtrent to prosent, det er fremdeles mye høyere enn kostragruppen og landet uten Oslo. Snåsa kommune har også høyere andel rammetilskudd enn sammenlignbare grupper. Dette skyldes sannsynligvis kommunens rolle som sørsamisk kulturkommune. Snåsa kommune har relativt lav prosentvis inntekt fra skatt på inntekt og formue sammenlignet med kostragruppen og landet uten Oslo.

Finans

Økonomiplanen beskriver kommunens lån slik: «Kommunes lånegjeld gjorde et solid byks i 2016, men har etter dette gått gradvis ned. For den nye planperioden vil nye prosjekter øker gjeldsbyrden til et nytt nivå. Forventet gjeld per 31.12.2020 kan nærme seg 260 millioner kroner. For økonomiplanperioden forutsettes det at lånegjelden stabiliseres. Rentekostnaden på grunn av økningen vil bli på om lag 1,7 millioner fra 2019 til 2020 og øke med ytterligere 700 tusen for 2021.»

Målsettingen til kommunen er i følge økonomiplanen at langsiktig gjeld på sikt ikke overstiger løpende driftsinntekter.

Budsjetteringsprosessen og budsjettoppfølgning

Kommuneadministrasjonen leverer terialrapporter på økonomien til kommunestyret. Dette viser at kommunen har et kontinuerlig fokus på budsjettoppfølgning. Det er imidlertid ikke beskrevet noe om dette i økonomiplanen eller finansplanen, dette er en svakhet. Risikoen vurderes til moderat

Økonomisk internkontroll

Kommunen har et finansreglement, men dette er fra 2010. Det bør etter revisors skjønn oppdateres. Økonomiplanen er mer oppdatert og er fra 2019-2023

Tabell 5. Økonomisk internkontroll

Nøkkeltall	Kommune			Kostragruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018

Andel av totale utgifter for politisk styring	1,1	0,9	1,1	11	0.7
Andel av totale utgifter for kontroll og revisjon	0,7	0,6	0,3	0,3	0.2

Kilde:SSB

Tabell 5 viser at Snåsa kommunes utgifter til politisk styring og kontroll og revisjon ligger på samme nivå som andre kommuner i kostragruppen bruker.

Offentlige anskaffelser

Anskaffelser under terskelverdiene blir en del av forenklet etterlevelseskontroll i 2020. Det er etablert et felles innkjøpskontor mellom seks kommuner fra 01.01.2019: Innherred Innkjøp. Kommunene Levanger, Verdal, Steinkjer, Snåsa og Inderøy deltar i samarbeidet. Kommunedirektørene fra deltakerkommunene utgjør styret. Innherred Innkjøp utarbeider felles innkjøpspolitikk, -strategi, -reglement og -betingelser for deltakerkommunene. Innherred Innkjøp har arrangert kurs i innføring i offentlige anskaffelser for alle ansatte i deltakerkommunene som driver med innkjøp. Revisor vurderer risikoen til å være moderat

4.1.2 Organisasjon

I figur tre er risikovurderingen innenfor området organisasjon oppsummert og under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 2. Risikovurdering organisasjon

Revisor vurderer risikoen til å være moderat når det kommer til etikk og varsling, og sykefraværarbeid. Kommunen har flere ulike og detaljerte beredskapsplaner, og revisor vurderer risikoen til lav.

Organisering

I 2018 fikk kommunen både ny kommunalsjef oppvekst, ny økonomisjef og ny leder for utviklingsenheten. I 2019 begynte rådmann Roy-Bjarne Hemmingsen i sin stilling etter at tidligere rådmann gikk av med pensjon etter 20 år

Helse miljø og sikkerhet (HMS) Sykefravær

Nøkkeltall	Snåsa			Kommuner samlet
	4.kvartal 2016-3. kvartal 2017	4.kvartal 2017-3. kvartal 2018	4.kvartal 2018-3.kvartal 2019	4.kvartal 2018-3. kvartal 2019
Samlet sykefravær	5,68	:	10,49	8,36

Kilde: KS

Snåsa kommune har arbeidsmiljøutvalg, og revisor kan finne at utvalget hadde to møter i 2019. innkalling og protokoll ligger ikke tilgjengelig på kommunens nettside. Revisor har derfor ikke tilgang til detaljerte sykefraværstall, men de samlede tallene viser at sykefraværet er høyt. Kommunen benytter Friskgården Stod som sin bedriftshelseleverandør. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Etikk og varsling

Kommunen har etiske retningslinjer, og et delegeringsreglement for økonomibestemmelser som klargjør den enkeltes handlingsrom og hvilke krav til etiske normer som gjelder. Revisor vurderer risikoen til moderat

Saksbehandlingen i kommunen

I årsrapport 2018 skriver rådmannen at kommunen arbeider med å digitalisere arkiv. En god del av fagarkivene virker å være digitalisert, mens noe gjenstår. Kommunen er med i Interkommunalt Arkiv Trøndelag. Postlista til kommunen fremstår som søkbar og oppdatert. Innsynsløsningen for politiske møter har sakslistene liggende ute sak for sak med vedlegg, slik at man enkelt kan søke seg frem til riktig sak.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Snåsa kommune kjøper IKT-tjenester av IKT Indre Namdal IKS. Selskapet server flere kommuner med ikt-tjenester. For revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger ang behov for forvaltningsrevisjon i selskapet, se kap. 4.3.

Beredskapsplaner

Kommunen benytter seg av varslingssystemer Varsling 24 for å varsle innbyggerne innenfor et geografisk område om hendelser pr sms. Fylkesmannen har i 2017 og 2019 gjennomført tilsyn om beredskap, og om kommunal beredskapsplikt og helsemessig og sosial beredskap. Fylkesmannen rapporterer om at kommunen har jobbet meget godt med samfunnssikkerhet og beredskap. Plan for helsemessig og sosial beredskap er oppdatert og reviderte. Fylkesmannen fant to avvik: ROS-analysen fra 2016 innfrir ikke kravene i sivilbeskyttelsesloven §14, og det er ikke utarbeidet langsiktige mål, strategier, prioriteringer eller plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen. Innbyggerne i kommunen kan enkelt finne informasjon på kommunens nettsider. Revisor vurderer risikoen til å være lav.

4.2 Tjenesteområdene

4.2.1 Oppvekst

I figur 4 er risikovurderingen innenfor oppvekst oppsummert og i fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 3. Risikovurdering oppvekst

Revisors risikovurdering tilsier at barnevern er vurdert til høy risiko, kvalitet i skole og barnehage vurdert til moderat risiko og PPT, Voksenopplæringen og kultur-enheten vurderes til lav risiko.

Opplæring

Det er tre skoler i Snåsa kommune; Snåsa skole, Åarjel-saemiej skuvle og Snåsa Montessoriskole, hvor sistnevnte er privat.

Tabell 6. Oppvekst

Nøkkeltall	Kommuner			Kostragr uppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel elever med spesialundervisning	7,7	8,0	6,4	9,3	7,9
Gruppestørrelser	11,9	10,7	9,1	12,7	16,2
Mestringsnivå 3-5 NP: regning 8.trinn	70.4	60.9	60.0	66,0	69,6
Mestringsnivå 3-5 NP: lesing 8.trinn	74.1	72.7	61.3	69,3	73,5
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	42,0	41,0	44,9	41,1	41,7
Andel lærere med universitets- /høgskoleutdanning, med pedagogisk utdanning	78.0	73.1	61.8	75.1	77.6
Andel lærere med universitets- /høgskoleutdanning, uten pedagogisk utdanning	6.0	5.8	14.5	15.1	14.4
Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	16.0	21.2	23.6	9.7	8.0

Kilde: SSB;

Tabell 7 viser at skolene har en mye høyere andel lærere med videregående utdanning eller lavere og en lavere andel lærere med høyere utdanning med pedagogikkutdanning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Tall fra Utdanningsdirektoratet kan tyde på at det er den private skolen som trekker ned det sammenlagte utdanningsnivået til lærerne i kommunen. Andelen elever med spesialundervisning er nedgående. Dette er ifølge rådmannen en ønsket utvikling. I 2018 hadde kommunen en lavere andel elever i 8. trinn med mestringsnivå 3-5 i både lesing og regning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Kommunen har høyere gjennomsnittlige grunnskolepoeng enn kostragruppen og landet uten Oslo. Revisor vurderer risikoen til å være moderat.

Skoleåret 2019/2020 har Snåsa skole 173 elever og Åarjel-Saemiej Skuvle 17 elever.

Elevundersøkelsen for 2019/2020 viser at Snåsa kommune i all hovedsak vurderes av elevene til samme nivå som gjennomsnittene i både Trøndelag og nasjonalt.

Barnehage

I Snåsa kommune er det to offentlige barnehager, Snåsa barnehage og Suaja Maanagierte. Snåsa barnehage består av avdelingene på Breide og Vinjebakken. Suaja Maanagierte er samisk barnehagesom er underlagt Åarjel-saemiej skuvle, Samisk oppvekstsenter. Tilstandsrapport for barnehage 2019 beskriver at barnehagene har arbeidet spesielt med to temaer: «Vi tenker kvalitet og forbedring» og «Vi tenker voksenrollen».

Det er i tillegg to private barnehager i kommunen. I tilstandsrapport for barnehagene 2019 kommer det frem at det er kommunalsjefen som er tillagt barnehagemyndighet ovenfor de private barnehagene.

Det ble gjennomført foreldreundersøkelse for begge avdelingene i Snåsa Barnehage i 2019. Resultatene var over 4 (på en skala på 1-5) på alle variablene, noe som er svært gode resultater.

Revisor vurderer risikoen til å være lav.

PPT

Kommunen kjøper PPT av Indre Namdal PPT. PPT Indre Namdal er en interkommunal tjeneste, og betjener kommunen Høylandet, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan og Grong. Andelen av elever som får spesialpedagogikk er synkende i kommunen. Dette er ifølge årsmelding for 2018 i samsvar med et ønske om å erstatte spesialpedagogiske tiltak med tilpasset undervisning. Det ble i 2017 gjennomført en forvaltningsrevisjon om samarbeidet mellom skole og PPT. Rapporten fant at samarbeidet mellom skole og skole i all hovedsak fungerer etter hensikten. Risikoen vurderes derfor til lav.

Barnevern

Tabell 7. Barnevern

Nøkkeltall	Kommuner			Kostra-Gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	4264	6333	9364	9633	8319
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	1.1	3.7	0.9	5.3	4.5
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	3.1	3.5	2.7	5.0	3.9
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	25.0	8.6	8.7	18.9	18.9
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år	2,3	6,5	4,7	5,2	5,0

Andel meldinger i alt som behandles innen 7 dager	100.0	100.0	75.0	97.4	98.8
Andel meldinger som går til undersøkelse innen 7 dager	60.0	81.8	75.0	82.4	81.5

Kilde:SSB

Kommunen kjøper barnevernstjenester fra Indre Namdal Barnevern. Tabell 8 viser at driftsutgiftene til barnevernstjenesten gikk opp i 2018. Samme år synker antall meldinger som behandles innen 7 dager, barn med barnevernstiltak og stillinger med fagutdanning. Dette øker risikoen for feil. Revisor vurderer risikoen til høy.

Voksenopplæring og integrering

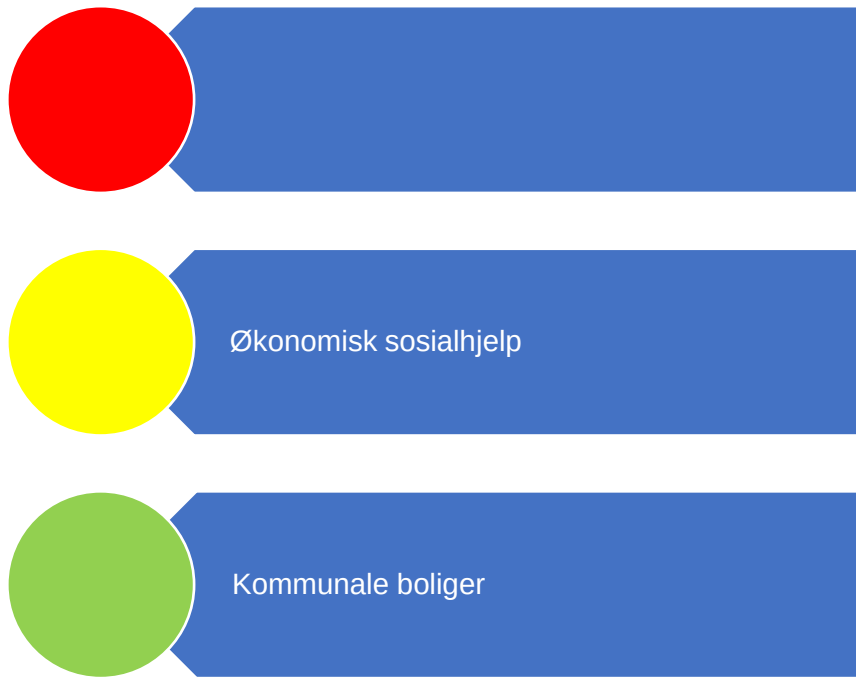
Kommunen har organisert voksenopplæring og integrering sammen. Høsten 2018 var det 19 elever på voksenopplæringen. Alle elevene har individuell plan. De fleste elevene går over, ifølge kommunen, over til grunnskole, vgs. eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. Revisor vurderer risikoen til lav.

Kultur, inkl. sørsamisk språk og kultur.

Samlet 5,24 årsverk i enheten. Enheten består av biblioteket, kulturskolen, @lfa aktivitetshus og enhet for sørsamisk språk og kultur med Gielem Nastedh. Språksenteret Gielem Nastedh ble etablert i januar 2012, og er organisert som en del av enheten, men med egen direkte bevilgning fra Sametinget. Gielem Nastedh er et av 19 samiske språksentre i Norge. Av årsmelding 2018 virker det som enheten har mange aktiviteter både i kulturskole, bibliotek og samisk enhet. Revisor vurderer risikoen til lav.

4.2.2 Velferd

I figur 5 er risikovurderingen innenfor velferd oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen

Figur 4. Risikovurdering velferd

Revisor finner at økonomisk sosialhjelp vurderes til moderat risiko, mens kommunale boliger vurderes til lav risiko.

Økonomisk sosialhjelp

Tabell 8. Økonomisk sosialhjelp

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	49	49	54	3482	118964
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	35	40	28	1855	61467

Nav Snåsa en del av NAV Inn-Trøndelag. Ifølge årsmelding 2018 økte utgiftene til økonomisk sosialhjelp fra kr. 879 030,- i 2017 til kr. 2 048 000 i 2018. Antall brukere økte fra 49 til 54. Vedtak om økonomisk sosialhjelp blir kvalitetssikret i h.h.t. sosialtjenesteloven gjennom interne rutiner og kompetanseheving på området. NAV-kontoret har åpent for drop-in flere dager i uka, og virker å være tilgjengelig. Revisor vurderer risikoen til å være moderat.

Bolig

Tabell 10. Bolig

Nøkkeltall	Kommune	Kostra gruppe	Landet uten Oslo
------------	---------	---------------	------------------

	2016	2017	2018	2018	2018
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	71	81	77	3581	97142
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	33	39	37	30	21
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	160	3821	723	941	1526
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	15102	10396	13755	8846	9560
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	0	7	0	19	29
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	:	:	2.9	1.5	1.4
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	13.9	9.6	9.0	10.7	14.6

Kilde:SSB

Tabell 10 viser at kommunen i 2017 investerte i boliger, som gjorde seg gjeldende i en økning i antall boliger. Antall husstander som får tilkjent bostøtte er stabile over år. I 2017 ble det etablert et boligtildelingsteam, bestående av Teknisk, Pleie og omsorg, Flyktningetjenesten og NAV, for å kunne fordele den totale boligmassen på aktuelle søkere. Denne tjenesten har ifølge kommunen gitt en bedre behandling av boligsøknader som har kommet til kommunen.

Revisor vurderer risikoen til lav.

4.2.3 Helse- og omsorgstjenester

I figur 6 er risikovurderingen innenfor helse- og omsorgstjenester oppsummert. I fortsettelsen følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 5. Risikovurdering helse og omsorg

Revisors gjennomgang av tilgjengelig informasjon viser at det er høy risiko knyttet til hjemmetjenesten. Moderat risiko knyttet til helsestasjonen og lav risiko knyttet til psykisk helsevern og rus og folkehelsearbeidet.

Tabell 9. Helse og omsorg (felles sykehjem og hjemmetjeneste)

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	76	73	73	76	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	42	39	40	38	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	50	46	40	24	48
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	17	15	13	14	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	51	56	82	91	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0.00	0.00	0.00	0.82	0.67

Kilde:SSB

Tabell 9 viser at kommunen har litt færre brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning enn kostragruppen og landet uten Oslo. Det er en forholdsvis stor andel av befolkningen under 66 år som bruker hjemmetjenester, i tillegg til at andelen innbyggere 80 år og eldre som benytter seg av hjemmetjenester også er litt høyere enn kostragruppen. I årsmelding 2018 skriver kommunen at det er mange deltidsansatte i enhetene i omsorgssektoren. Det er etter revisors skjønn sannsynlig at dette til sammen fører til et høyt press på hjemmetjenestene som i tillegg har et stort område å dekke. Dette kan gå utover kvaliteten på tjenestene. Revisor vurderer derfor risikoen i hjemmetjenesten til høy.

Sommeren 2019 ble det igangsatt bygging av fase 3 utvidelse av sykeheimen Dette vil sannsynligvis øke andel brukertilpassede enerom.

Kommunen bruker PROFIL til rapportskrivning og avviksmelding.

Tabell 10. Kompetanse i helse og omsorg

	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere					
Geriatrisk sykepleier	11.64	11,98	13,36	5,05	4.12
Sykepleiere med spes./vd. utd.	10,66	14,59	10,25	10,16	7.54
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	88,26	85,17	79,74	63,09	47.22

Hjelpepleier	82,49	76,21	71,49	77,77	48.20
Ergoterapeut	4,63	7,91	0,90	1,52	2.10
Miljøterapeut og pedagog	-	-	10,46	2,24	2.93
Aktivitør	1,97	4,43	1,52	1,73	2.16
Omsorgsarbeider	13,51	18,62	22,62	13,27	9.03
Helsefagarbeider	36,59	40,68	43,06	43,97	37.60
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	31,88	31,56	35,17	15,23	14.57
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/prakt bist eller annen brukerrettet tj.	94,18	118,32	117,39	76,77	63.37

Kilde:SSB

Tabell 10 viser at kompetansen i helse og omsorg i Snåsa kommune ikke skiller seg spesielt ut fra kostragruppen. Kommunen har flere sykepleiere uten videreutdanning og pleiemedhjelpere enn kostragruppen – men ellers ligger de omtrent likt. Snåsa kommune har flere årsverk miljøterapeut/pedagog pr 10 000 innbyggere, men det kan komme av at befolkningstallet er relativt lavt. Etter samhandlingsreformen trådte i kraft kreves det høyere kompetanse og mer spissede tjenester i kommunene enn tidligere. Tabell 10 tyder på at Snåsa kommune har tatt dette innover seg og økt kompetansen.

Psykisk helsevern og rus

Tabell 11. Psykiatri og rusomsorg

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)	0.1	0.1	1.0	6.5	12.4
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	3.5	3.5	8.6	6.2	4.9
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	8.1	8.1	20.5	9.8	9.1
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	0.0	0.0	11.9	3.1	3.0

Kilde: SSB

Tjeneste for psykisk helse og rus har 2,4 faste årsverk og 1,5 årsverk i prosjektmidler i følge kommunens årsmelding for 2018. Alle brukere som har henvendt seg/blitt henvist til tjenesten fikk tilbud om oppfølging, og alle fikk det innen kommunens selv pålagte tidsfrist på 2 uker i 2018. Tjenesten tilbyr støttesamtaler og samarbeider med skolehelsetjenesten ved behov. I årsmelding for 2018 beskrives flere kurs og prosjekter tjenesten har gjennomført. Revisor vurderer risikoen for lav.

Lege/ legevakt/ psykolog/ helsestasjon

Kommunen har samorganisert mye av helsetjenestene i Familiesentralen. Kommunen har helsestasjon med helsesykepleier, jordmor og migrasjonssykepleier. I årsrapport for 2018 skriver kommunen at jordmor ikke har hatt mulighet til å gi tilbud om hjemmebesøk til alle nyfødte. Dette er ikke et lovkrav, men en anbefaling. Snåsa kommune har kommunelege, og prioriterer også å ha turnuslege. Kommunen har ergoterapeut og fysioterapeut ansatt i kommunen. Snåsa deltar i Inn-Trøndelag kommunehelsearbeid. Revisor vurderer risikoen for moderat.

Revisjon Midt Norge SA har helt i slutten av 2019 levert en forvaltningsrevisjonsrapport på folkehelsearbeidet i kommunen. Her får kommunen skryt for helhetlig arbeid.

4.2.4 Teknisk drift

Figur 7 oppsummer risikovurderingene innenfor teknisk drift. Under følger en nærmere beskrivelse av data som er grunnlag for vurderingen.

Figur 6. Risikovurdering teknisk

Folkehelseinstituttets folkehelsebarometer viser at Snåsa kommune har signifikant dårligere drikkevann enn resten av landet. Dette sammen med andre faktorer (som er beskrevet i kapittelet) gjør at revisor vurderer risikoen for høy. Kommunen virker å ha god oversikt over planer, men mange har utløpt eller utløper snart, og revisor vurderer derfor risikoen til moderat. Det samme gjelder byggesak, renovasjon og vedlikehold av kommunale bygg. Kommunen er seg bevisst miljø- og klimautfordringer og revisor vurderer risikoen her til lav.

Planarbeid

På kommunens hjemmeside finnes en fullstendig oversikt over kommunens godkjente planer. En del av disse planene har utgått eller utgår i nær fremtid. Disse bør oppdateres. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Byggesak

Tabell 12. Byggesak

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	63	36	55	3629	74668
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	13	14	6	18	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	16	12	93	35	37
Andel av innvilgte byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	11	14	9	21	18

Kilde:SSB

Tabell 12 viser nøkkeltall knyttet til byggesak. I 2018 gikk gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker med 3ukers frist ned, mens saksbehandlingstiden for saken er 12ukersfrist gikk betraktelig opp og over fristen. I årsmelding 2018 skriver kommunen at man har leid ressurs av Steinkjer kommune. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Eiendomsforvaltningen

Tabell 13. Eiendomsforvaltning

Nøkkeltall	Kommune			Kostra-Gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	8.3	8.0	8.0	10.3	9.0
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	6.80	7.33	7.22	7.46	5.12
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	531	504	553	634	562
Formålsbygg areal totalt	14689	15358	15164	897019	23780000

Kilde:SSB

Tabell 13 viser at nøkkeltallene for eiendomsforvaltning lå relativt jevnt i perioden 2016-2018. kommunens utgifter per kvadratmeter er lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppen. Utbyggingsprosjekter som på sykehjemmet fører til økning i eiendomsmasse. I årsmeldingen for 2018 beskriver kommunen at enheten arbeider med å dokumentere

vedlikeholdsbehovet. Det er positivt at kommunen kartlegger, men det krever at man følger opp. Revisor vurderer derfor risikoen for moderat.

Vann og avløp

Tabell 14. Vann og avløp

Nøkkeltall	Kommune			Kostragr uppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva.	4953	4444	5293	3722	3741
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva.	4997	4824	5809	3908	4146
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0.00	0.00	0.04	..	0.69
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	10.0	10.0	10.0	..	29.5
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	..	0.07	..	..	0.56
Andel innbyggere tilknyttet anlegg der rensekrav er oppfylt (prosent)	..	84.1	84.1	..	51.3

Kilde: SSB

Det er tre kommunale vannverk i Snåsa: Vest-Snåsa (inkl. Grønøra), Norsida og Fjellstad. I tillegg er det ca. 8 private vannverk/ fellesanlegg. Resterende innbyggere har egne anlegg.

Ledningsnettet er aldrende, og man har ifølge årsmelding for 2018 utfordringer med at noen abonnenter mister vannforsyningen ved strømavbrudd. Det er blitt gjennomført en fornyelse av kraner i 2017 og 2018 – som ifølge kommunen forenkler feilsøking og vedlikehold. Dette er positivt.

Årsmelding 2018 beskriver at drikkevannskvaliteten generelt har vært tilfredsstillende for både kommunale og private fellesanlegg i kommunene. Prøver tatt fra de kommunale vannverkene har, ifølge enheten, hatt resultater innenfor kravene i drikkevannsforskriften. Likevel viser folkehelseprofilen til kommunen viser at Snåsa ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet når det kommer til kvalitet på drikkevannsforsyningen. Snåsa kommune hadde i 2017 en score på 74,4 av 100. Scoren for Trøndelag var 89,9, og hele landet hadde en score på 91,3. I 2018 hadde drikkevannsforsyningen 67,3 % tilfredsstillende resultater. Scoren regnes fra bakgrunn an hygienisk kvalitet og leveringsstabilitet.

Tabell 15 viser at kommunen har fornyet veldig lite ledningsnett, og har høyere årsgebyr enn både kostragruppen og landet uten Oslo. Revisor vurderer risikoen til å være høy.

Renovasjon

Tabell 15. Renovasjon

Nøkkeltall	Kommune			Kostra- gruppe	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2790	2312	2905	2759	2854
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	41.7	42.9	37.5	28.7	40.0

Kilde:SSB

Snåsa kommune kjøper renovasjon av Steinkjer kommune. Tabell 15 viser at kommunen ligger omtrent som kostragruppen og landet uten Oslo når det gjelder årsgebyr og andel levert til materialgjenvinning. Renovasjon er en viktig samfunnsoppgave, og revisor vurderer risikoen til moderat.

Brann- og redningstjenester

Kommunen kjøper brann og redningstjenester av Brannvesenet Midt IKS. For revisors vurdering av risiko og behov for eierskapskontroll se kap. 4.3

Samferdsel

Kommunen har ca. 40 km kommunal veg. Vintervedlikeholdet er basert på innhenting av pristilbud og innleie for alle strekninger med unntak av deler av sentrumsområdet og plasser hvor vedlikeholdet ble ivaretatt av kommunens ansatte. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Næring

Fra og med 2018 har næringssjefen vært sekretær for Snåsa Næringsforum. Dette har blitt gjort for å formalisere samarbeidet mellom administrasjonen og næringslivet. Snåsa kommune er en del av Visit Innherred sitt reiselivsnettverk. For revisors vurdering av behov for eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i selskapet, se kap. 3.4.

Miljø og klima

Både internasjonalt og nasjonalt er det en erkjennelse av at vi har felles utfordringer knyttet til håndtering av klima og miljø. Både effekter av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet representerer risikoer for kommunene og lokalt næringsliv. Det er derfor viktig at klimarisiko tas inn i den kommunale planleggingen på alle tjenestekområder. Høsten 2018 kom det nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

som skal legges til grunn ved kommunal planlegging og enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven.

Konsekvenser av klimaendringene kan ligge langt fram i tid, men krever samtidig handling/tilpasning fra kommunens side allerede i dag. Snåsa kommune vedtok i 2009 en energi og miljøplan. I kommunens årsmelding for 2018 beskrives det hvordan man arbeider mot å oppnå målene i miljøplanen. Dette er svært positivt. Snåsa skole har oppvarming på fossilt brensel, mens man har valgt varmepumpeoppvarming for sykeheimen. Det er revisors oppfatning at Snåsa kommune er svært bevisst arbeidet med miljø og klima i sine utviklingsprosjekter, og at de arbeider målrettet med å følge planen. Revisor vurderer derfor risikoen til lav.

4.3 SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER

I figur 7 er risikovurderingene knyttet til kommune sine eierinteresser oppsummert og grunnlaget for vurderingene er nærmere vurdert i fortsettelsen.

Figur 7. Risikovurdering eierskap

Revisor kan ikke finne at Snåsa kommune har eiermelding eller eierstrategi. Fra og med 2020 er kommunene lovpålagt å utarbeide eierskapsmelding.

I notene til kommunens regnskap for 2019 finner revisor at kommunen har eierskap i følgende selskaper.

- Lierne Nasjonalparksenter
- Konsek IKS
- NTE Holding AS
- Snåsaprodukter AS
- Inn-Trøndelag vekst AS
- Revisjon Midt-Norge SA
- Samisk Avis AL
- Fritidssteder AL
- Norsk skogindustri ASA
- Snåsa-Tråkk AL

- IN-FO Snåsa
- Miljø-Service Trøndelag AS
- Indre Namdal Trafikk AS
- Kommunekraft AS
- Jørstad Elveeierlag AL
- Snåsadagan BA
- Krogstadgården BA
- Biblioteksentralen AL
- Nåsahallen AL
- Snåsa Vannverk AL
- Øverbygda Vassverk AL
- Berg Vasslag AL
- Snåsavann AS

Kommunen har ikke opplyst om sin eierandel i selskapene i noten til regnskapet, selv om dette skal gjøres. Sammen med manglende eierskapsmelding tyder dette på manglende oversikt og kontroll på kommunens eierskap. Revisor vurderer risikoen til høy på generell eierskapskontroll.

I www.proff.no og www.soliditet.no finner revisor at Snåsa kommune har følgende eierandeler i AS og andre selskapsformer:

- IKT Indre Namdal IKS, 16,66%
- Brannvesenet Midt IKS, 5,5 %
- Lierne nasjonalparksenter IKS, 5%
- Nord-Trøndelag Elektisitetsverk AS, 2,13 %
- Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS, 1,5 %
- Konsek Trøndleag IKS, 1%
- Indre Namdal Trafikk AS, 0,8 %

4.3.1 Eierskapskontroll

Kommunen har ikke opplyst om sin eierandel i selskapene i noten til regnskapet, selv om dette skal gjøres. Sammen med manglende eierskapsmelding tyder dette på manglende oversikt og kontroll på kommunens eierskap. Revisor vurderer risikoen til høy på generell eierskapskontroll.

Av kommunens årsmelding 2018 kommer det frem at kommunen er en del av Visit Innherred AS. Revisor kan ikke finne kommunens eierandel her. Av Visit Innherreds nettside kommer det frem at Snåsa har vært en del av reisenettverket siden 2017. Visit Innherred har ikke et viktig samfunnsoppdrag i form av tjenester som påvirker liv og død, men at det mangler i kommunens dokumenter tyder på manglende holdninger til eierskap. Revisor vurderer risikoen til moderat.

Forvaltningsrevisjon i selskaper

Siden kommunen ikke har oppgitt eierandel i de ulike selskapene kan ikke revisor trygt vurdere behovet for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av og i de ulike selskapene ut ifra eierskapsandel. Revisor går imidlertid ut ifra at eierandelene oppgitt i proff.no og soliditet.no er riktige. Den følgende analysen er derfor basert på tall fra proff.no/soliditet.no og viktigheten av tjenestene selskapene leverer.

IKT Indre Namdal IKS har ansvaret for å drifte kommunens IKT-system. I en tid hvor digitalisering konstant er i fokus, er det viktig at det driftes trygt. Det kan også være aktuelt å se nærmere på håndteringen av GDPR. Risikoen vurderes til høy.

Snåsa kommune har en relativt lav eierskapsandel i Brannvesenet Midt IKS (5,5%). Brannvesenet Midt IKS har ansvar for å forvalte brann- og redningstjenesten for eierkommunene. Tjenesten består både av tjenester som er selvkostfinansiert og av tjenester som finansieres av eiertilskudd. Videre har eiersammensetningen i selskapet blitt endret fra 2020, både på grunn av kommunesammenslåing mellom Steinkjer og Verran, og på grunn av Namdalseid kommunes uttreden fra selskapet som følge av sammenslåing med Namsos og Fosnes kommuner. Brannvesenet Midt leverer en selvkosttjeneste til innbyggerne, noe som gir selskapet en høy risiko. Både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet vurderes til å ha moderat risiko, med bakgrunn i tjenesteytelsen og endringer i eiersammensetning

Etter fylkessammenslåingen ble Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS overført fra Nord-Trøndelag fylkeskommune og til de tidligere nord-trønderske kommunene. NTE yter en viktig tjeneste gjennom å produsere og selge energi. Videre tilbyr selskapet internett via fiber, TV, og elektrisk tjenester. Det ble gjennomført en eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon av selskapet i 2015, da selskapet var eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune. I forbindelse med eierskiftet mener revisor det på nytt er aktuelt med en forvaltningsrevisjon av selskapet. Siden det er gjennomført en forvaltningsrevisjon relativt nylig sammenlignet med kommunens andre selskaper og Snåsa kommune har en relativt liten eierandel (2,13%), vurderes selskapet til å ha moderat risiko.

KILDER

Folkehelseprofil for Snåsa kommune 2019, Folkehelseinstituttet

Årsberetning 2018, Snåsa kommune

Årsmelding 2018, Snåsa kommune

Budsjett 2020, Snåsa kommune

Regnskap 2019, Snåsa kommune

Økonomiplan 2020-2023, Snåsa kommune

Finansreglement 2010, Snåsa kommune

Planstrategi 2017-2019, Snåsa kommune

Tilstandsrapport for barnehage 2019, Snåsa kommune

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 for Snåsa kommune, KomRev Trøndelag IKS

VEDLEGG 1 METODE

Datagrunnlag

Kommunale dokumenter

Ulike kommunale dokumenter inngår i datagrunnlaget. En fullstendig oversikt over kilder vi har benyttet oss av finnes i kildelisten.

Statistikk

Det er hentet inn statistikk fra SSB basert på kommunene sin rapportering til KOSTRA. Bruken av KOSTRA-tall sikrer et likt grunnlag fra år til år og mellom kommuner. Dette forutsetter riktig rapportering fra kommunene. På noen variabler kan tallene avvike mellom KOSTRA og kommunenes egne tall. Dette kan skyldes at beregningsgrunnlaget kan være noe annerledes. De tallene som presenteres er hentet fra SSB sin KOSTRA-statistikk uten at det er gått nærmere inn på beregningene.

Eksterne dokumenter

Eksterne dokumenter omfatter eksempelvis beskrivelser av generelle risikoområder for kommunene, tilsynsrapporter og medieoppslag. Se kildelisten for utfyllende informasjon.

Intervju i kommunene

Det er gjennomført intervju med daværende rådmann i 2018.

Vurderinger

Vurdering av risiko- og vesentlighet

Basert på de innsamlede data gjøres det vurderinger på ulike tjenesteområder, økonomi og kommunale driftsområdet. Vurderingene baserer seg på en vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer og hvilken konsekvens det gir. I vurderingene benyttes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens. Tabell en gir en nærmere beskrivelse av ulik grad av sannsynlighet og tabell to forklarer beskrivelsen av ulik grad av konsekvens.

1. Vurdering av sannsynligheten for at et forhold inntreffer:

- Kompleksitet på området (iboende risiko)
- Risikoreduserende tiltak på området fra kommunen eller andre kontrollorgan vurderes ut fra hvor stort fokus det er på området / tjenesten.

2. Vurdering av mulig konsekvens (alvorlighetsgrad) hvis et forhold inntreffer:

- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for innbyggerne. Hvor mange blir berørt og hvor alvorlige er konsekvensene.
- Hvilke konsekvenser har en svakhet eller mangel på kvalitet ved området / tjenesten for kommunen som organisasjon. Konsekvensene kan være relatert til økonomi, omdømme eller eksterne rammebetingelser.

Tabell 16. Beskrivelse av sannsynlighet

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Tabell 17. Beskrivelse av konsekvens

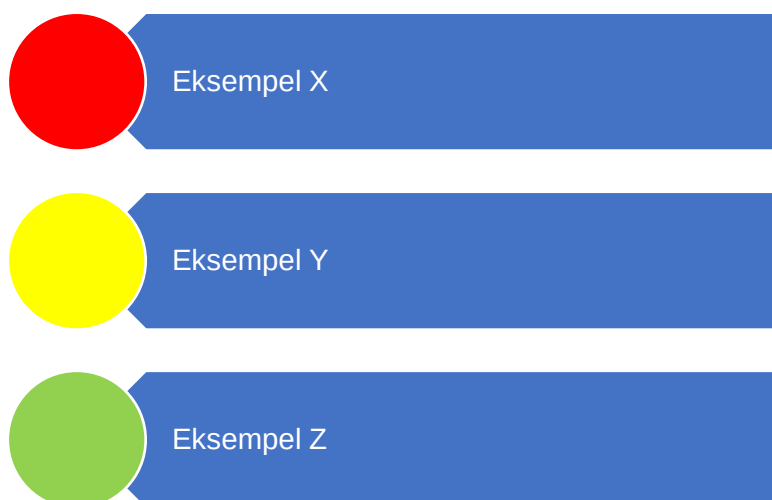
Valideringsord	Beskrivelse	Eksempel
Ubetydelig konsekvenser	Ufarlig	Mindre feil, eller overtredelse av internt regelverk som på kort sikt ikke vesentlig truer kommunens produktivitet, måloppnåelse eller tjenester til borgerne.
Mindre alvorlig konsekvenser	Farlig/lite alvorlig	Mangelfull forvaltning der konsekvensene ikke nødvendigvis er alvorlige. Dette kan gjelde feil og mangler som har økonomiske konsekvenser, mindre overtredelse av internt regelverk og lov, eller saker som er tatt opp tidligere og som fortsatt ikke er rettet opp.
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig	Kun til dels alvorlige konsekvenser, men gjelder saker med prinsipiell eller stor betydning. Misligheter og lovbrudd
Meget alvorlige konsekvenser	Meget kritisk Meget alvorlig	Meget alvorlige brudd på lov eller reglement, eller andre feil og mangler der summen av dette er så stor at dette må ansees som alvorlig i seg selv. Svindel og lovbrudd med konsekvenser
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt Svært alvorlig	Fare for liv og helse Korrupsjon og lovbrudd med store konsekvenser

Risiko- og vesentlighetsvurderingen graderes til lav, middels og høy risiko. Figuren nedenfor beskriver kombinasjonen av sannsynlighet og konsekvens som utgjør risikovurderingen. Rød farge indikerer høy risiko og behovet for forvaltningsrevisjon er høyt. Gul farge indikerer

middels risiko, og kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon. Grønn farge indikerer lav risiko og et lavt behov for forvaltningsrevisjon.

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ubetydelig konsekvenser	Mindre alvorlig konsekvenser	Alvorlige konsekvenser	Meget alvorlige konsekvenser	Svært alvorlige konsekvenser
Svært sannsynlig					
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Lite sannsynlig					
Usannsynlig					

Kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens

Risikovurdering

Risikovurderingene er oppsummert i figur to og visualisert som trafikklys. Vurderinger som fører til henholdsvis lav, middels og høy risiko plasseres der de hører til i figuren.

Innen enkelte områder har vi valgt å fokusere på KOSTRA-tall og herunder kommunens ressursbruk vurdert opp mot sammenligningsgruppa i KOSTRA og landsgjennomsnittet, og sett på kommunens utvikling over år. Dersom kommunen innen et område synes å bruke mindre ressurser enn sammenlignbare kommuner, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også

innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare kommuner. Et sikrere svar på hva lavere ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Vurdering av metoden

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ikke uttømmende for alle deler av kommunens virksomhet, men er overordnet med tanke å identifisere områder hvor det kan være relevant å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurderingene baseres på generelle risikoer for kommune-Norge, særtrekk ved den enkelte kommune og tilgjengelig informasjon om og fra kommunen som, men går ikke i detaljer på enkeltområder. Vurderingene er gjort med utgangspunkt i begrenset informasjon på et overordnet nivå og har ikke gått nærmere inn i for eksempel ulike tjenesteområder. Kommunale dokumenter og statistikk gir et godt grunnlag på et overordnet nivå. I tillegg har revisor intervjuet eller vært i kontakt med kommunen for å innhente data. Vurderingene er et øyeblikksbilde, noe som betyr at det skjer eller kan avdekkes forhold i kommunen i etterkant, som det ikke var mulig å forstå ut fra vurderingene som ble gjort.

Hovedkontor: Brugata 2, 7715 Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Budsjettkontroll pr. 01.08.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

15/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/183 - 28

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar budsjettkontroll pr.01.08.2021 til orientering.

Vedlegg

Regnskap og budsjett pr 01.08.21 - revisjon og kontroll - Budsjettkontroll

Saksopplysninger

For å holde kontrollutvalget informert om sin økonomiske status legger sekretariatet frem en økonomisk oversikt pr.01.08.2021.

Regnskap og budsjett - kontrollutvalg og revisjon pr 01.08.2021

Konto	Konto (T)	Beløp Oppr Budsjett (1)	Rev Budsjett (1)	Forbruks% (1)	Restbeløp (1)
10800	Godtgjøring folkevalgte/ordfører	0,00	22 650,00	-	22 650,00
11001	Faglitteratur/tidsskrifter/aviser	2 125,00	2 500,00	85 %	375,00
11150	Servering, matvarer til møter/kurs etc	480,00	2 000,00	24 %	1 520,00
11600	Utgifter og godtgj. for reiser, diett, bil m.v. (oppg.pliktig)	0,00	3 000,00		3 000,00
11950	Avgifter, gebyrer, lisenser, kontingenter	3 550,00	-	-	3 550,00
13510	Kjøp av tjenester fra interkommunale tiltak	108 500,00	216 000,00	50 %	107 500,00
A	Sum driftsutgifter	114 655,00	246 150,00	47 %	131 495,00
16900	Fordelte utgifter/internsalg	0,00 -	45 278,00 -	- -	45 278,00
B	Sum driftsinntekter	0,00 -	45 278,00 -	- -	45 278,00
1100	Kontrollutvalg	114 655,00	200 872,00	47 %	86 217,00
12701	Konsulenttjeneste/juridisk bistand	340 334,40	520 000,00	65 %	179 665,60
13500	Kjøp av tjenester fra andre kommuner	0,00	3 000,00	-	3 000,00
14290	Mva som gir rett til momskompensasjon	85 083,60	-	- -	85 083,60
A	Sum driftsutgifter	425 418,00	523 000,00	65 %	97 582,00
16900	Fordelte utgifter/internsalg	0,00 -	60 000,00 -	- -	60 000,00
16902	Tjenesteytingsavtale kirkelig fellesråd	0,00 -	3 500,00 -	- -	3 500,00
17290	Kompensasjon for merverdiavgift	-85 083,60	-	-	85 083,60
B	Sum driftsinntekter	-85 083,60 -	63 500,00 -	-	21 583,60
1101	Revisjon	340 334,40	459 500,00	65 %	119 165,60

Snåsa 27.08.2021

Gunnvald Granmo (økonomisjef)

Forslag til budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025 for kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

16/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/183 - 29

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 og budsjett for 2022 med en ramme på kr 812 200,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjett etter kommuneloven § 14-3 til kommunestyret.

Vedlegg

Budsjett 2022 med økonomiplan 2022-2025

Saksopplysninger**Budsjettbehandlingen for kontrollorganene.**

I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 2), går det frem at kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontrollarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget fremmer herved en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet og kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester for 2022 i Snåsa kommune.

Kontrollutvalgets budsjett vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgiftene knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Kontrollutvalget

Ved oppsett av budsjettforslag for 2022 for kontrollutvalgets egen virksomhet, har sekretariatet tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2021 og justert godtgjøringen til utvalget jf. Reglement for folkevalgte arbeidsvilkår.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget nå består av 5 medlemmer og avviker inntil 5 møter i året. Når det gjelder tapt arbeidsfortjeneste har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement, samt innspill fra kontrollutvalgets medlemmer.

Posten kontingent er medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn, satsen ble fastsatt på årsmøte 01.06.2021.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

I tillegg er det lagt inn noen midler til kurs og faglig oppdatering for at kontrollutvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap og ha mulighet til å delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er lagt inn en økning på ca. 3 prosent per år videre i økonomiplanperioden. Nivået må vurderes årlig i forbindelse med budsjettet.

Kontrollutvalgets sekretariat

Kommunestyret i Snåsa kommune vedtok i 2017 å gå inn som eier i det nye selskapet Konsek Trøndelag IKS, samt å kjøpe sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtok budsjettet for 2022 på møte den 26.04.2021. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunestyret i Snåsa kommune vedtok i 2017 å gå inn som eier i det nye revisjonsselskapet Revisjon Midt-Norge SA, samt å kjøpe revisjonstjenester fra selskapet. Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 er basert på årsmøtets budsjettvedtak 21.04.2020.

Budsjett 2022

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr. 812 200,- som er en økning på kr. 8 200,- fra 2021.

Spesifisert budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025 følger med som vedlegg til saken.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjettramme på kr. 812 200,- for kontrollutvalget for 2022, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være en nøktern budsjettering, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

17/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/253 - 1

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Referatsaker september 08.09.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

18/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/183 - 25

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Møteprotokoll formannskapsmøtet 24.08.21

Planstrategi Snåsa kommune 2021 - 2023

Uttalelse til høring av kommunal planstrategi 2021-2023 for Snåsa kommune

MNA møteprotokoll representantskapsmøte 270421

Spørsmål til kommuneloven § 23-6 - varsling til kontrollutvalget om møter i selskap

Departementets tolkningsuttalelse om kommuneloven § 11-2 Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kommuneproposisjonen 2022_ Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren -

Forum for Kontroll og Tilsyn

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling - NKRF

Bernt svarer_ Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

Bernt svarer_ Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

26 Juli Nesten hver sjette kommune har lite økonomisk handlingsrom - NKRF

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Referatsaker er også saker som behandles

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Saksopplysninger

Det kan bli lagt frem ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering.

Møteprotokoll

Utvalg: Formannskap
Møtested: Herredshuset - Kommunestyresalen
Dato: 24.08.2021
Tidspunkt: 09:00 - 12:05

Til stede på møtet:

<i>Funksjon</i>	<i>Navn</i>	<i>Medl.</i>	<i>Møtt for</i>
Leder	Arnt Einar Bardal	SP	
Nestleder	Rolf Sturla Velde	SV	
Medlem	Tone Våg	AP	
Medlem	Rolf Harald Bratland	AP	
Medlem	Trine Hasvang Vaag	SP	

Følgende medlemmer møtte ikke:

<i>Funksjon</i>	<i>Navn</i>	<i>Medl.</i>
-----------------	-------------	--------------

Følgende fra administrasjonen møtte:

<i>Navn</i>	<i>Stilling</i>
Inga Engum Skavlan	Politihkeles tjælije - politisk sekretær
Roy-Bjarne Hemmingsen	Raerieålma - Rådmann
Ingrid Rosholt Belbo	politisk sekretær
Gunnvald Granmo	Økonomijen åvtehke - Økonomisjef

Kommunalsjef Are Tomter møtte i sak 29/21 og frem til pause i sak 30/21
Kommunalsjef Åge Eriksen møtte under eventuelt.

Innkalling: Godkjent

Merknader: Ingen

Behandlede saker: 27/21-30 /21

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

EVENTUELT

- Rolf Bratland hadde i forkant av møtet sendt inn følgende spørsmål: Oppfølging av tidligere stilt spørsmål om vedlikehold av minnestøtta på Plukkutjønnfjellet. Hva er status? Tilbakemeldinger går på at tilstanden forverres stadig raskere.
 - Rådmannen svarte
- Trine H. Vaag ønsket en vurdering vedrørende oppstart av skolemat. Hvilke vurderinger gjør ledelsen?
 - Kommunalsjef Åge Eriksen svarte
- Trine H. Vaag ønsket en oppdatering angående rovdysituasjonen i Snåsa og bjørnejakta
 - Tone Våg informerte om situasjonen
- Ordfører Arnt Einar Bardal informerte om høring angående kirkelig organisering
- Ordfører Arnt Einar Bardal informerte om, og stilte spørsmål til hjorteviltforvaltning
- Rolf Bratland stilte spørsmål til opplæring av stemmestyrer
 - Rådmannen svarte
- Ordfører Arnt Einar Bardal informerte om to saker vedrørende lønn og tittel for rådmannen
 - Rådmannen svarte angående tittel
 - Ordfører Arnt Einar Bardal fremmet følgende forslag til innstilling: Snåsa kommune endrer stillingstittel fra rådmann til kommunedirektør med virkning fra 02.09.2021.
 - Votering: enstemmig vedtatt
 - Møtet ble lukket for behandling av rådmannens lønn

Saksliste

Sak nr.	Tittel	Arkivsak	Uoff. (Lukket)
PS 27/21	Referater/innkomne skriv til formannskap 24.08.21	2021/38	
PS 28/21	Revidert møteplan 2021	2020/20009	
PS 29/21	Foreløpige budsjettrammer, budsjett 2022 - økonomiplan 2022-25	2021/1589	
PS 30/21	Søknad om tilskudd fra kommunene til Jernbaneforum Midt-Norge	2021/1248	

PS 27/21 Referater/innkomne skriv til formannskap 24.08.21 2021/38
Formannskaps behandling av sak 27/2021 i møte den 24.08.2021:

Ingen andre forslag framsatt

Votering:

Enstemmig vedtatt

Snåsa formannskaps vedtak:

Referatene tas til orientering

PS 28/21 Revidert møteplan 2021 2020/20009
Formannskaps behandling av sak 28/2021 i møte den 24.08.2021:

Ingen andre forslag framsatt

Votering:

Enstemmig vedtatt

Snåsa formannskaps vedtak:

Formannskapet vedtar de endringer som foreligger i den reviderte møteplan 2021.

PS 29/21 Foreløpige budsjетtrammer, budsjett 2022 - økonomiplan 2022-25 2021/1589
Formannskaps behandling av sak 29/2021 i møte den 24.08.2021:

Ingen andre forslag framsatt

Votering:

Enstemmig vedtatt

Snåsa formannskaps vedtak:

Orienteringen tas til etterretning

**PS 30/21 Søknad om tilskudd fra kommunene til Jernbaneforum Midt-Norge 2021/1248
Formannskaps behandling av sak 30/2021 i møte den 24.08.2021:**

Omforent endringsforslag:

1. Formannskapet innstiller til kommunestyret å gå inn med 20.000 til Jernbaneforum Midt-Norge.
2. Snåsa kommune forutsetter at hele eller deler av midlene benyttes i prosjektet med et underutvalg i Namdalsregionen.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Snåsas formannskaps innstilling:

1. Formannskapet innstiller til kommunestyret å gå inn med 20.000 til Jernbaneforum Midt-Norge.
2. Snåsa kommune forutsetter at hele eller deler av midlene benyttes i prosjektet med et underutvalg i Namdalsregionen.

Fra: Svein Bjørk[svein.bjork@snasa.kommune.no]

Sendt: 20.08.2021 15:15:17

Til: Postmottak Snåsa[postmottak@snasa.kommune.no]

Kopi: Kjell Jøran Jåma Luru reinbeitedistrikt[kjelljoranj@gmail.com]; Tjåehkere Sijte[tjaehkeresijte@gmail.com]; mathis-haetta@hotmail.com[mathis-haetta@hotmail.com]; Hanne-Lena Wilks[hl.wilks@hotmail.com];

Tittel: Planstrategi Snåsa kommune 2021 - 2023

Hei,

Viser til høring av planstrategi for Snåsa kommune 2021 – 2023. Planstrategien styrer hvilke planoppgaver i kommunen som skal prioriteres i kommende kommunestyreperiode.

At reindrift innlemmes ved en revidering av landbruksplanen støttes.

Som bruker og rettighetshaver i store deler av utmarka i kommunen er det for reindrifta i all hovedsak kommuneplanens arealdel som er sentral. En snarlig revidering av arealdelen fra 06/07 støttes.

Minner om innføringen av konsultasjonsplikten for kommuner og fylkeskommuner som er innført fra juli 2021 (Samelovens kap. 4). Her er lenke til veileder utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet: <https://www.regjeringen.no/contentassets/0b26bd9f4fd043d29edbc5ae070e6f03/veileder-for-kommuner-og-fylkeskommuner-om-konsultasjoner-med-samiske-interesser.pdf>.

Utover dette er det ingen merknader til planstrategien.

mvh.

For reinbeitedistriktene Skæhkere sijte, Låarte sijte og Tjåehkere sijte

Svein Bjørk

Soejkesjekonsulente båatsoesijtide Noerthte-Trööndelagesne

Plankonsulent | Nord-Trøndelag reinbeiteområde

Tlf: 416 08 487

Besøksadresse: Sørsivegen 6, Snåsa (kommunehuset)

Snåasen tjielte / Snåsa kommune
Sørsivegen 6
7760 SNÅSA

AAMHTESE/SAK
21/3720 - 2

MIJ VUESUEHT./VÅR REF.
21/25886

DIJ VUESIEHT./DERES REF.

BIEJJIE/DATO
23.08.2021

Uttalelse til høring av kommunal planstrategi 2021-2023 for Snåsa kommune

Vi viser til deres brev av 23.7.2021, og beklager den sene tilbakemeldingen.

Sametingets rolle i planlegging

Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut ifra et helhetlig perspektiv ved planlegging etter LOV-2008-06-27-71, Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven). Et viktig hensyn som skal ivaretas i planlegging etter loven er å *sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv* jf. Plan- og bygningsloven § 3-1. Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf, og er derfor også av betydning ved tolkning av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget har ansvar for å veilede kommuner, Fylkeskommuner og andre i planleggingen etter Plan- og bygningsloven, når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. For å kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte ovenfor planmyndighetene, har Sametinget utarbeidet en planveileder «Veileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved planlegging etter plan og bygningsloven(plandelen)». Planveilederen konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv og som er relevant i forbindelse med kommunal planlegging. Planveilederen kan lastes ned fra Sametingets nettsider under følgende adresse:
<https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/sametingets-planveileder/>

Innspill til planstrategien

Samisk reindrift er til stede i kommunen. Sametinget anser at reindriften må involveres tidlig i arealsaker. Vi ber spesielt om at kommunen har dette i mente når kommuneplanens arealdel skal på ny høring. Arealvernet for reindriften er avgjørende for fremtiden til den sørsamiske kulturen. Vi viser i den sammenheng til at det nylig er foretatt endringer i Sameloven, noe som innebærer en kommunal konsultasjonsplikt overfor Samiske interesser.

Sametinget ber om at hensynet til samiske kulturminner vektlegges og konkretiseres i kommuneplanleggingen. Sametinget er ansvarlig kulturminnemyndighet for samiske kulturminner og kan bistå kommunen med en orientering om samiske kulturminner i kommunen hvis dette er ønskelig. Dette vil være særlig relevant ved rullering av kommuneplanens arealdel.

Alle samiske kulturminner fra før 1918 er automatisk freda ifølge LOV-1978-06-09-50, Lov om kulturminner (Kulturminneloven) § 4, annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig.

Sametinget vil ta stilling til arealdisponeringer i forhold til enkeltsaker, arealplaner og reguleringsplaner når disse kommer på høring.

Heelsegh/Med hilsen

Sten Olav Heahtta
fágajodiheaddji/fagleder

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjamme jih seedtesávva vuelietjaalegapth/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Áejviedáastoje / Hovedmottaker:

Snåasen tjjelte / Snåsa kommune

Sørsivegen 6

7760

SNÅSA

MØTEPROTOKOLL

REPRESENTANTSKAPSMØTE MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP IKS

mandag 27. april 2021 kl 09.00 – 11.00

Møtested: videomøte

Følgende representanter møtte:

Kommune	Representant	Antall Stemmer
Osen kommune	John Einar Høvik	5
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	5
Namsos kommune	Arnhild Holstad	28
Overhalla kommune	Per Olav Tyldum	9
Grong kommune	Borgny Kjølstad Grande	7
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken	5
Lierne kommune	Jørn Totland	5
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik	4
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	4
Nærøysund kommune	Amund Hellesø	19
Leka kommune	Mari-Anne Hoff	4
Bindal kommune	Britt Helstad	5

Forfall: Ingen

Fra selskapet: Arne Flaata, styreleder
Asle Hasselvold, administrerende direktør

Andre: Kjell Tore Kirketeig, revisor EK-revisjon

Møteleder: Olav Jørgen Bjørkås, representantskapsleder

Referent: Asle Hasselvold, administrerende direktør

Sak 1/2021**Registrering av frammøte, godkjenning av møteinnkalling, valg av to til å underskrive møteprotokollen****Vedtak:**

12 av 12 kommuner er representert med i alt 100 av 100 stemmer. Representantskapet godkjenner frammøte.

Representantskapet godkjenner møteinnkalling.

Representantskapet velger representantene Borgny Kjølstad Grande og John Einar Høvik til å underskrive møteprotokollen.

Sak 2/2021**Orienteringer****Styrets forslag til vedtak:**

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Behandling:

Styreleder og administrerende direktør orienterte om følgende saker:

- Nye kommuner – erfaringer så langt
- Slam – erfaringer så langt
- SESAM Ressurs – satt på vent
- Avfallsanlegg Namsos – forprosjekt og reguleringsplan/ endelig behandling til våren
- Avfallsanlegg Nærøysund – anbudskonkurranse/ endelig behandling til høsten
- Materialgjenvinningsgrad – styret og administrasjonen utreder alternativ

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Sak 3/2021**Årsberetning og regnskap 2020
Disponering av årets overskudd
Revisors honorar****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
 2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
 3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.
-

Sak 4/2021**Regulering investeringsbudsjett for 2021****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
 2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.
-

Sak 5/2021**Selvkostfond - utredning****Styrets forslag til vedtak:**

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Sak 6/2021

Kommunalt næringsavfall – prinsipiell avklaring

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Sak 7/2021

Felles utviklingsprosjekt/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Behandling:

Omforent forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Omforent forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Sak 8/2021

Valg

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023
Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Björg Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023

Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Bjørng Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Sak 9/2021 Fastsetting av styrets honorar

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut.

Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut. Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

1. Valgperiode

Vedtak:

Representantskapet ber styret i forbindelse med revisjon av selskapsavtale vurdere og legge frem forslag til valgperiode for styrets medlemmer.

2. Kompetanse

Vedtak:

Representantskapet ber styret utrede om styret har den kompetansen som trengs for å møte fremtidens utfordringer på kort og lang sikt.

Borgny Kjølstad Grande

John Einar Høvik

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 8 pages before this page
Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2712-2

Dato
3. juni 2021

Spørsmål til kommuneloven § 23-6 – varsling til kontrollutvalget om møter i selskap

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til e-post 29. april 2021 fra Forum for Kontroll og Tilsyn. Dere ber om en avklaring av *hvem* som har en plikt til å sende varsel til kontrollutvalget om at det skal avholdes møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer etter kommuneloven § 23-6 fjerde ledd.

I kommuneloven § 23-6 fjerde ledd står det at kontrollutvalget "skal varsles". Ordlyden gir ikke svar på hvem som har en plikt til å varsle. Problemstillingen er heller ikke berørt i forarbeidene. Departementet har derfor lagt avgjørende vekt på den forståelsen som framstår mest hensiktsmessig. Vi antar at det er mest nærliggende at eier-/deltakerkommunen sender slikt varsel. Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier-/deltakerkommuner. Denne løsningen passer også med virkeområdet til kommuneloven. I § 1-2 er det fastsatt at loven gjelder for kommuners virksomhet. Det trekkes i retning av at det er kommunen som er pliktsubjekt etter loven i tilfeller hvor det ikke tydelig fremkommer noe annet.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Regjeringen.no

§ 11-2: Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Tolkningsuttalelse | Dato: 09.06.2021

Mottager: Kristiansand kommune

Vår referanse: 21/1988

Spørsmål om folkevalgtes adgang til å sende skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektør som skal besvares skriftlig mellom møter i folkevalgte organer.

Henvendelse om adgangen til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektøren mellom møter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 24. mars 2021 fra Kristiansand kommune med spørsmål om de folkevalgtes adgang til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og administrasjonen mellom møtene i de folkevalgte organene.

Departementet tar ikke stilling til den konkrete saken og Kristiansand kommunes reglement, men kan gi en generell redegjørelse for vårt syn på reglene om å stille formelle spørsmål til ordfører og administrasjonen.

Det følger av kommuneloven § 11-2 fjerde ledd at det er adgang til å stille spørsmål til ordføreren i et kommunestyremøte. Det er også adgang til å ha en ordning hvor det er mulig å sende spørsmål til ordføreren i forkant av et møte, og at spørsmålet så besvares i møtet, dette framgår av forarbeidene til både tidligere og gjeldende kommunelov.

Når det gjelder spørsmål til ordføreren eller administrasjonen som sendes og skal besvares skriftlig *mellom* møter, så er vi utenfor § 11-2, og kommuneloven regulerer ikke om man har rett til å kreve svar mellom møter. Problemstillingen er heller ikke omtalt i forarbeidene, og det ser ikke ut som departementet tidligere har gitt en tolkningsuttalelse om denne problemstillingen. Det er heller ikke omtalt i KS' håndbok om møter i folkevalgte organer "Møtet er satt", som kun handler om spørsmål som behandles i et møte.

Kommunene kan etter § 11-12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11-2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen i § 11-2 fjerde ledd at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på saklisten, skal besvares i et møte.

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, jf. § 11-5 om møteoffentlighet.

Departementet vil også presisere at en folkevalgt og ordføreren kan ha politiske drøftelser mellom møter, og at vurderingene ovenfor handler om et reglementsfestet system med formelle skriftlige spørsmål og svar tilsvarende det vi kjenner fra Stortinget og spørsmål til statsrådene. Det vil også være anledning til å stille faktiske og praktiske spørsmål til ordfører, for eksempel om møteavvikling, og få svar mellom møter.

Adgangen for folkevalgte til å stille spørsmål til kommunedirektøren og administrasjonen handler også om forholdet mellom en enkelt folkevalgt, det folkevalgte organet og administrasjonen må vurderes med utgangspunkt i kommunelovens kapittel 13. Den enkelte folkevalgte har en viss anledning til å stille spørsmål til administrasjonen om saker, og da særlig spørsmål som gjelder forhold som angår kommunestyremedlemmet selv eller forhold i en sak som privatperson, jf. veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11. Dette kan for eksempel være spørsmål knyttet til godtgjøring, mulig inhabilitet eller permisjoner for den folkevalgte. Hvis det derimot er spørsmål som gjelder "kommunestyre-saker", så bør spørsmålet besvares i et kommunestyremøte slik at alle medlemmene blir kjent med spørsmålet og svaret og har samme informasjon. Kommunedirektøren eller en underordnet har møte- og talerett i kommunestyret, slik at det vil være mulig å få den ønskede informasjonen der.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kmd.dep.no (<mailto:postmottak@kmd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kommunal Rapport 05.07.2021

Fra 1. juli 2021 har Diskrimineringsnemnda fått myndighet til å avgjøre saker om gjengjeldelse etter varsling i arbeidslivet.

Fram til nå har det bare vært domstolene som har hatt myndighet til å avgjøre tvister om gjengjeldelse etter varsling om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Men nå kan slike saker også avgjøres av Diskrimineringsnemnda.

Direktør Ashan Nishantha sier at nemnda allerede har på plass rammene han mener trengs for å behandle saker om gjengjeldelse etter varsling på en god måte.

– Vi vet at varslingssaker ofte kan være kompliserte, men det kan også være tilfellet for de diskriminerings- og trakasseringssakene, herunder saker om seksuell trakassering, som vi allerede behandler, sier Nishantha i en pressemelding.

Tilsvarende rutiner som i domstolen

Diskrimineringsnemnda ble etablert i 2018, og er [et lavterskelalternativ til ordinær domstolsbehandling i diskriminerings- og trakasseringssaker](#), også i saker om seksuell trakassering.

– Fra 2018 har det også vært et krav om at en erfaren dommer skal delta i behandlingen av alle typer saker. I tillegg har alle nemndmedlemmene spesialkompetanse innenfor de rettsfeltene vi behandler. Det er også slik at våre saksbehandlingsrutiner i stor grad tilsvarer de rutinene som gjelder i de ordinære domstolene.

Nishantha håper at mange vil benytte seg av tilbudet.

Den påståtte gjengjeldelseshandlingen må ha skjedd etter 1. juli 2021 for at nemnda skal kunne behandle saken. Nemnda omfatter også pågående forhold. Selve varslingen kan ha skjedd på et tidligere tidspunkt.

Fakta om Diskrimineringsnemnda:

- Nemndas myndighet er avgrenset mot saker om oppsigelse og avskjed, herunder såkalt endringsoppsigelse, slik at denne typen tvister fortsatt må fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- I saker om gjengjeldelse etter varsling, vil Diskrimineringsnemnda ha myndighet til å tilkjenne oppreisning og erstatning i samme utstrekning som i saker om brudd på diskriminerings- og trakasseringsforbudet.
- Som i andre saker, gjelder begrensingen at nemnda kun kan tilkjenne erstatning i såkalte «enkle saksforhold» og ved enstemmighet i nemnda. Andre erstatningssaker må derfor fortsatt fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- Det er gratis å klage en sak inn for Diskrimineringsnemnda. Man risikerer ikke å måtte betale motpartens saksomkostninger, og det er valgfritt om man vil benytte advokat.
- Hele prosessen kan gjennomføres digitalt gjennom nemndas prosesskjema.

Kommuneproposisjonen 2022: Utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren

KMD legger til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke.

Regjeringen gir i kommuneproposisjonen for 2022 en orientering om utviklingstrekkene for statlig tilsyn med kommunesektoren for perioden 2016-2019. Kunnskapsgrunnlaget er rapport fra DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) 2020:9 *Statlig tilsyn med kommunene – kartlegging av omfang, samordning og nytte* ([Statlig tilsyn med kommunene – DFØ \(dfo.no\)](#)).

I kommuneproposisjonen for 2018 det ble det skissert et mål om at det statlige tilsynet med kommunesektoren skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av statlig tilsyn med kommunene totalt sett ikke skal øke. KMD har etter kommuneproposisjonen 2018 satt i gang flere flere initiativ som skal bidra til å nå målene for det statlige tilsynet med kommunesektoren.

DFØs kartlegginger i DFØ-rapport 2020:9 viser at det statlige tilsynet med kommunene utvikler seg i riktig retning, og at det ikke har vært store endringer i omfanget av statlig tilsyn i perioden 2016–2019. 90 prosent av kommunene mener at statlig tilsyn er nyttig for å sikre at kommunene følger lover og forskrifter, men at veiledning er enda mer nyttig. Opplevelsen av nytte henger blant annet sammen med at det i økende grad iverksettes læringsaktiviteter før og etter tilsynsbesøkene. Andre funn er at statsforvalteren de senere årene har fått større handlingsrom til å bestemme tema, volum og virkemidler i tilsynene. Dette åpner for bedre og mer relevante tilsyn fordi de bygger på lokale risikovurderinger. De landsomfattende tilsynene er på den annen side viktige for å sikre et enhetlig tilsyn i hele landet.

Ifølge rapporten oppleves ikke manglende samordning som et stort problem, verken for kommunene eller tilsynsmyndighetene. Rapporten peker imidlertid også på enkelte områder der det er behov for forbedringer, for eksempel samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. Det er et flertall av statsforvalterne og kommunene som mener at statlig tilsyn ikke er godt nok samordnet med de kommunale kontrollutvalgene og deres planlagte og gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Departementet viser her til at kommuneloven av 2018, som trådte i kraft høsten 2019, lovfester et krav om at alle statlige tilsynsmyndigheter skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner i kommunene. Tilsynsmyndighetene skal vurdere å utsette eller å ikke gjennomføre tilsyn hvis kommunen nylig har gjennomført en kontroll med det samme temaet. Departementet vurderer å utarbeide nærmere veiledning om samordning av statlig tilsyn og samordning mellom statlige tilsyn og kommunenes egenkontroll.

KMD legger i kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at statlig tilsyn med kommunesektoren fortsatt skal være koordinert og effektivt, og at omfanget av tilsyn skal ligge stabilt og totalt sett ikke øke. Videre arbeid vil ta utgangspunkt i allerede igangsatte initiativ, og i de identifiserte forbedringspunktene for statlig tilsyn med kommunesektoren.

Teksten i kommuneproposisjonen for 2022 kan du lese her: [Prop. 192 S \(2020–2021\) – regjeringen.no](#)

(Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

Prop. 192 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Kommuneproposisjonen 2022

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling

Publisert 01.07.2021

Ragnhild Sved, debattredaktør i Kommunal Rapport

Foto: Kommunal Rapport

KRONIKK | Kontrollutvalgene kan være viktige i varslingssaker – ikke fordi de skal behandle dem, men fordi de kan bidra til riktig behandling.

Hvem som skal behandle varsler mot kommunale toppledere, hvordan varslingssaker skal undersøkes og hvem som er habile eller inhabile, skaper strid og blir heftig debattert. Temaet var også oppe på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse i vår, med gode bidrag fra kompetente innledere.

En lærdom å trekke fra varslingssaker som er blitt offentlig kjent, er at man ikke skal undervurdere hvor viktig tillit til behandlingen er. Det gjelder både hvordan saken undersøkes, av hvem og hvordan beslutning fattes.

Uten tillit til prosessen, blir det vanskelig å oppnå forståelse for at konklusjonen er riktig.

Politikere lever av tillit. Velgerne er deres «arbeidsgivere», og de kan bare avsettes i valg – nesten. Folkevalgte kan riktignok bli suspendert hvis de siktes eller tiltales for alvorlige straffbare forhold. Dette etter en bestemmelse i den nye kommuneloven som har sin bakgrunn i dommen mot Vågå-ordfører Rune Øygard for seksuelle overgrep mot en mindreårig jente.

Et kommunestyre eller fylkesting kan også – med minst 90 prosent av stemmene – vedta å frata en ordfører vervet hvis vedkommende «ved sin oppførsel viser at han eller hun er uskikket til å ivareta vervet».

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Men hva bør da gjøres, når det kommer et varsel mot en ordfører eller annen folkevalgt – om misligheter, overgrep eller annen ulovlig eller uetisk oppførsel? Hvor skal varslet leveres?

En folkevalgt har ingen arbeidsgiver i kommunen, og er dermed ikke omfattet av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven.

Trondheim kommune løste dette ved å ta inn i kommunenes etiske retningslinjer at kontrollutvalget kan være mottaker av varsler mot folkevalgte, slik utvalget i prinsippet kan motta ethvert varsel.

Det skjedde ikke uten strid. Ordfører Rita Ottervik (Ap) var klar på at varsler på folkevalgte bør rettes til det respektive parti, eller til ordføreren hvis vedkommende er partiløs, ikke til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget og lederen Rolf Jarle Brøske (H) engasjerte seg i saken. De argumenterte for at *hva det varsles om*, skal ha betydning for varslingsbehandlingen.

Et varsel om utilbørlig oppførsel på et partiarrangement er for eksempel en annen sak enn om det gjelder misbruk av vervet til egen vinning.

Bystyret i Trondheim sluttet seg enstemmig til at kontrollutvalget skal kunne motta varsler om «kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans».

Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser. Men utvalget kan sørge for at varslet blir behandlet videre, og innstille overfor kommunestyre eller fylkesting om anmeldelse eller gransking, for eksempel.

Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser.

Dette vil være kontrollutvalgets rolle, uansett hvem de mottar varsler fra eller mot. Utvalget har kompetanse i egne rekker, i sitt sekretariat og i kommunerevisjonen. De kan sortere varsler og bekymringsmeldinger, veilede varslere om riktig instans og videre prosess.

Ikke alle kommuner har et velfungerende varslingssekretariat som kan motta varsler og sørge for riktig behandling. Ikke alle varslere har klart for seg hvem som er riktig mottaker, eller om deres melding er et varsel etter arbeidsmiljøloven. Her vil kontrollutvalgene være en viktig kanal.

At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

Det er et poeng å ha mange veier inn for varslinger og bekymringsmeldinger, for å kunne avdekke og rette opp kritikkverdige forhold. At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

ØVRIGE KRONIKØRER:

Foto: TI Norge

Tor Dølvik, spesialrådgiver i Transparency International Norge og medlem av Kommunesektorens etikkutvalg

Bidragstere fra KS Kommunesektorens organisasjon

Foto: Riksrevisjonen
Ilja Hendel

Riksrevisor Per-Kristian Foss

Lenke til **Kommunerevisoren** nr. 4/2021:

<https://www.nkrf.no/kommunerevisoren/2021/4>

Del artikkelen:

Denne artikkelen ble publisert i Kommunerevisoren nr. 4/2021

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

BERNT SVARER

- Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.
- Han har utgitt en rekke bøker innen blant annet forvaltningsrett og kommunalrett.
- Han ledet det offentlige utvalget som ledet fram til en kraftig fornying av kommuneloven i 1992.
- Bernt har også stor kunnskap om blant annet offentlighetsloven og forvaltningsloven.
- Spalten publiseres ukentlig på Kommunal-Rapport.no. Spørsmål kan sendes til redaksjon@kommunal-rapport.no.

Foto: Magnus

Knutsen Bjørke

› PUBLISERT 02.08.2021 09:56

Bernt svarer: Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7-5 og 7-6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller fellesliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7-6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7-10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5-7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7-10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratas vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, KommuneLoven 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7-10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet et valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5-8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7-7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7-1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalg.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5-9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10-10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppenes virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

EU-domstolens seneste avgjørelse innebærer at det er enkelte forhold oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres, skriver Ronny Rosenvold.

Foto: Cédric Puisney / Wikimedia Commons

› **KRONIKK** 09.07.2021 08:16

Meninger i kronikker står for skribentens regning.

Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

Tross en ny avgjørelse i EU-domstolen, vil det fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Men oppdragsgiver må utvise større varsomhet enn mange tidligere har gjort.

RONNY ROSENVOLD
assosiert partner i Kluge Advokatfirma

Mange offentlige oppdragsgivere benytter rammeavtaler fordi det gir stor grad av fleksibilitet, særlig for *omfanget* av de tjenester eller varer som skal kjøpes.

En ny avgjørelse fra EU-domstolen medfører begrensninger i denne fleksibiliteten.

Når det offentlige inngår rammeavtaler, er det oftest fordi det skal kjøpes inn en ukjent mengde av tjenester eller varer i rammeavtaleperioden. Det kan være svært utfordrende, for ikke å si umulig, å vite nøyaktig hvilket behov man vil ha flere år frem i tid.

Ettersom det er tid- og ressurskrevende å gjennomføre anskaffelser, har oppdragsgivere behov for fleksible rammeavtaler.

EU-domstolen konkluderer med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen.

Når offentlige oppdragsgivere kunngjør en rammeavtale, må det oppgis en anslått samlet verdi for kjøpene som vil foretas i avtaleperioden.

I norsk praksis har angivelsen av rammeavtalens verdi vært praktisert som et estimat, jf. eksempelvis Klagenemnda for offentlige anskaffelser i sak 2011/294 (som riktignok gjaldt anskaffelsesforskriften del II).

EU-domstolen avsa imidlertid i desember 2018 en avgjørelse som av mange ble tolket slik at avrop som oversteg det estimerte omfanget, utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse, jf. C-216/17.

Avgjørelsen ble gjenstand for kritikk, og mange mente rekkevidden var diskutabel. I en nylig avsagt avgjørelse fra EU-domstolen i sak C-23/20 fastholdes imidlertid standpunktet. Den nye avgjørelsen gjør det på nytt relevant å stille spørsmål ved hvordan kunngjøringen av en rammeavtale bør utformes for å sikre oppdragsgiver størst mulig handlingsrom.

EU-domstolens nyeste avgjørelse gjaldt en konkurranse om rammeavtale utlyst av Region Nordjylland. I tillegg var det også åpnet for at Region Syddanmark skulle kunne tiltre avtalen, som en opsjon. For evalueringsformål var det oppgitt estimerte mengder over forventet forbruk. Disse mengdene var ikke forpliktende for oppdragsgiver.

I avgjørelsen konkluderer EU-domstolen med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen, og at rammeavtalen bare dekker anskaffelser opp til denne grensen.

EU-domstolen slår også fast at oppdragsgiver, i tillegg til maksgrensen, må oppgi en anslått mengde/verdi over de kjøp som vil foretas. Domstolen begrunner standpunktet med at slike opplysninger er av betydning for å hindre at en rammeavtale blir misbrukt til å begrense konkurransen.

På denne bakgrunn konkluderte EU-Domstolen med at offentlige oppdragsgivere kun kan forplikte seg «inden for grænserne af en maksimal mængde og/eller maksimal værdi, og at når denne grænse er nået, vil den pågældende aftale have udtømt sine virkninger». Kjøp utover maksgrensen ville derfor kunne være i strid med anskaffelsesregelverket.

Det er viktig å merke seg at begrensningen ikke er til hinder for kjøp som kan gjøres som uvesentlige endringer av rammeavtalen. Med andre ord kan oppdragsgiver, når maksverdien er nådd, vurdere om det foreligger lovlige grunner for å foreta ytterligere kjøp. Dette reguleres nærmere av reglene om vesentlige endringer gitt i anskaffelsesforskriften kapittel 28.

Til tross for avgjørelsen vil det, etter vår vurdering, fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Oppdragsgiver må imidlertid utvise større varsomhet enn mange har gjort tidligere. Det gjelder særlig med hensyn til å angi en maksimal verdi eller mengde som kan kjøpes.

På bakgrunn av EU-domstolens seneste avgjørelse er det enkelte forhold vi mener oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres:

- Opplys alltid om forventet omfang og maksimalt uttak i form av verdi eller mengde.
- Ved angivelsen av forventet omfang er det relevant å se hen til historisk behov, justert for eventuelle endringer. Dersom det ikke foreligger historiske tall, må oppdragsgiver foreta en forsvarlig beregning av hvor stor behovet sannsynligvis vil være i rammeavtaleperioden.
- Maksimalt uttak bør ta hensyn til muligheten for mer uventede forhold. Man må imidlertid unngå at maksimalt uttak fastsettes urealistisk høyt.
- Kontrakten bør regulere en rett til å si opp avtalen når maksimalt uttak er nådd.

Til slutt nevnes det at EU-domstolen slår fast at en rammeavtale ikke kan kjennes uten virkning alene fordi maksgrensen ikke er spesifisert i kunngjøringen.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

BERNT SVARER

- Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.
- Han har utgitt en rekke bøker innen blant annet forvaltningsrett og kommunalrett.
- Han ledet det offentlige utvalget som ledet fram til en kraftig fornying av kommuneloven i 1992.
- Bernt har også stor kunnskap om blant annet offentlighetsloven og forvaltningsloven.
- Spalten publiseres ukentlig på Kommunal-Rapport.no. Spørsmål kan sendes til redaksjon@kommunal-rapport.no.

Foto: Magnus

Knutsen Bjørke

» PUBLISERT 26.07.2021 07:54

Bernt svarer: Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å forstå [kommunelovens § 8-6](#) om ettergodtgjøring:

«Folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra.

Pensjonsinntekter etter folketrygdloven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.»

Særlig er siste ledd vanskelig. Hva er lovgivers intensjon her? I praksis kan altså en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring få *økt* inntekt, uten å arbeide. (Alderspensjon fra Folketrygden + ettergodtgjøring, som er lik godtgjøring ved avgang). Var dette virkelig meningen?

Jeg blir ikke klokere av å lese Prop. 46 L, som tilsynelatende ligger til grunn for loven. På side 122 i proposisjonen omtales særlig overgangsordninger *før* fylte 67 år:

«Personer som tar ut alderspensjon kombinert med godtgjøring som folkevalgt, får et betydelig fall i samlet inntekt når godtgjøringen bortfaller, selv om uttaket av alderspensjon opprettholdes. Det vil også være personer i alderen 62-66 år som har for lav pensjonsopptjening til å ha rett til alderspensjon, og som dermed ved fratredelse av vervet som folkevalgt ikke har alderspensjon som et mulig inntektsalternativ. Det er først fra 67 år at alle har rett til å ta ut alderspensjon.»

Nederst på side 366 bemerkes:

«Det følger av tredje ledd at alderspensjon etter folketrygdloven kapittel 19 og kapittel 20 ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Det betyr at det for folkevalgte fra 62 år til fylte 67 år som får tilkjent ettergodtgjøring ved fratreden, og har uttak av alderspensjon i denne perioden, skal ikke alderspensjonen føre til avkorting etter andre ledd.»

Her virker det altså som om § 8-6 mest er en særregel for aldersgruppen 62-67, men jeg finner ikke at dette gjenspeiles i Folketrygdlovens §19 og § 20.

SVAR: Nei, dette er litt av en rebus. Hovedformålet med denne bestemmelsen er at den folkevalgte skal kunne kombinere de to inntektene på samme måte som arbeidstakere på samme alder, altså 62-67 år, og at dette da også skal gjelde for etterlønn.

Imidlertid er ordningen etter lovens ordlyd generell, og selv om forarbeidene kan peke i en annen retning, er det ikke gjort noe slikt skille i lovens ordlyd. § 8-6 tredje avsnitt gjelder alle tidligere folkevalgte som mottar alderspensjon etter folketrygdloven samtidig med godtgjøring.

Departementet har derfor lagt til grunn (brev 11.05.20, ref. 20/2311-2, altså etter at kommentarutgaven var utgitt) at det heller ikke skal foretas noen form for avkorting i ettergodtgjøring ved vanlig uttak av alderspensjon etter fylte 67 år etter folketrygdloven kapittel 19 og 20.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:

Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Foto: Campaign Creators / Unsplash

Nesten hver sjette kommune har lite økonomisk handlingsrom

Publisert 26.07.2021

Kommunene investerte for nesten 80 mrd. kroner i 2020, og bidro til at korrigert netto lånegjeld økte med 37 mrd. kroner. Gjelden viser ifølge KS en økning med hele 5 prosentpoeng fra 2019.

KS har gjennomført en [analyse](#) av den enkelte kommunes økonomiske handlingsrom der korrigert netto lånegjeld, korrigert netto driftsresultat og disposisjonsfond ses i sammenheng. Analysen viser at det er 53 kommuner som vurderes å ha lite økonomisk handlingsrom i 2020.

Kommunene investerer mer enn tidligere, og i 2020 tilsvarte investeringene 16 prosent av driftsinntektene. I siste 10-årsperiode er det kun i 2019 at investeringsvolumet har vært høyere målt i forhold til kommunenes driftsinntekter.

Mye av investeringsaktiviteten er dessuten lånefinansiert, og dette fører til at gjeldsbelastningen i kommunene øker. Kommunenes netto lånegjeld (lånegjeld fratrasket utlån, ubrukte lånemidler og ubundne investeringsfond) var ved utgangen av 2020 på 434 mrd. kroner; en økning på over 9 prosent fra foregående år.

Driftsinntektene økte i samme periode med 15 mrd. kroner eller 3,1 prosent. Sterkere gjeldsvekst enn inntektsvekst medførte at korrigert netto lånegjeld som andel av driftsinntektene økte med 5 prosentpoeng til 87,4 prosent i 2020.

Mange kommuner begynner etter hvert å få et så høyt gjeldsnivå at det ifølge KS gir grunn til en viss bekymring.

Mange kommuner begynner etter hvert å få et så høyt gjeldsnivå at det ifølge KS gir grunn til en viss bekymring. I 2020 hadde 30 prosent av kommunene en korrigert netto lånegjeld som var høyere enn driftsinntektene, mens tilsvarende andel i 2014 var 10 prosent. De nye sammenslåtte kommunene har en høyere korrigert netto lånegjeld enn i øvrige kommuner med 94,8 prosent av driftsinntektene mot 84,6 prosent.

Netto driftsresultat fratrasket netto avsetninger til bundne fond (korrigert netto driftsresultat) forteller hvor mye av driftsinntektene som kan benyttes til avsetninger og finansiering av investeringer. Det korrigerte netto driftsresultatet var i 2020 på 2,0 prosent av driftsinntektene. Dette er 0,2 prosentpoeng høyere enn i 2019, men 0,6 prosentpoeng lavere enn i 2018.

Selv om resultatnivået ifølge KS samlet kan karakteriseres som tilfredsstillende, er det om lag 40 prosent av kommunene som har et resultat som isolert sett kan indikere mindre grad av økonomisk handlingsrom. Korrigert netto driftsresultat i disse kommunene er lavere enn 1 prosent av driftsinntektene.

Nye sammenslåtte kommuner hadde samlet sett noe høyere resultat enn øvrige kommuner med 2,1 prosent av driftsinntektene mot 1,9 prosent i øvrige kommuner. Økonomien er likevel meget stram i mange av de sammenslåtte kommunene, og nesten en fjerdedel (10 av de 43 sammenslåtte kommuner) hadde negativt korrigert netto driftsresultat i 2020.

Disposisjonsfondet er kommunenes viktigste buffer for å forhindre at uforutsette negative utslag i økonomien (for eksempel uforutsett økning i rentenivået eller nedgang i skatteinntekter) skal få umiddelbar effekt på tjenestetilbudet. Samlet sett hadde kommunene 57 mrd. kroner i slik bufferkapital i 2020, og dette utgjør nesten 12 prosent av driftsinntektene.

Mange kommuner har brukt uforutsette og midlertidige ekstra skatteinntekter i perioden 2015-2018 til å styrke bufferkapitalen. Likevel er disse reservene begrenset i om lag hver femte kommune og utgjør under 5 prosent av driftsinntektene.

Hovedregelen er ifølge KS at kommunene med lite økonomisk handlingsrom kjennetegnes ved at de har:

- korrigert netto lånegjeld på over 85 prosent av inntektene
- netto driftsresultat etter avsetning til bundne fond på under 1 prosent av inntektene
- disposisjonsfond hensyntatt regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på under 5 prosent av inntektene

Kilde: KS

<https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/kno/hoy-lanefinansiert-investeringsaktivitet-begrenser-det-okonomiske-handlingsrommet/>

Del artikkelen:

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF), Haakon VIIs gate 9, Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo, Telefon: 23 23 97 00, Epost: post@nkrf.no

Personvernerklæring | © NKRF 2021

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

Kommunal Rapport 02.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7–5 og 7–6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller fellesliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7–6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7–10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5–7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7–10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratas vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, KommuneLOVEN 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7–10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet er valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5–8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7–7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7–1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalget.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis

kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5–9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10–10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppernes virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Referatsaker er også saker som behandles

Kommunal Rapport 16.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?

SPØRSMÅL: Kommuner som vi er tillagt revisjon av, har svært ulik praksis mhp å protokollere referatsaker som behandles i formannskap og/eller kommunestyre. Har kommuner plikt fra møter i formannskap og/eller kommunestyre til å protokollere alle referatsaker med en angivelse av hvilke dokumenter som er forelagt organet, herunder også power-point presentasjoner. Dersom dette er tilfellet, skal disse «referat»-dokumentene oppbevares for alltid, jf. arkivloven?

SVAR: I [kommuneloven § 11–4](#) er det bestemmelser om hva møteboken skal inneholde. Her skal det blant annet angis «hvilke saker som ble behandlet». Det omfatter også referatsaker – også rene orienteringer fra kommunedirektøren eller ordfører. Det er ikke noe krav om hvilke saksdokumenter som er utsendt eller fremlagt skal nevnes her, men det er klart at disse skal registreres og arkiveres i overensstemmelse med kravene i arkivlova og er offentlige etter reglene i offentleglova.

I [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt fastslås at «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten», noe som betyr at når dokumenter går fra administrasjonen til et folkevalgt organ, må de journalføres etter reglene i arkivlova, se [offentleglova § 10](#) første avsnitt og [arkivforskrifta § 9](#). Dette må også gjelde dokumenter som måtte bli utdelt i møtet. Jf. også bestemmelsen i [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det fastslås at unntakene i [§ 14](#) fra innsynsrett etter loven for interne saksdokumenter, ikke gjelder for «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ». Det betyr at unntaket fra journalføringsplikten i arkivforskrifta § 9, for «organinterne dokument etter offentleglova § 14», ikke gjelder her.

Men her vil jeg gjette på at vi vil finne mange lovbrudd om vi leter rundt i kommunene.

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Kommunal Rapport 26.07.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å forstå [kommunelovens § 8–6](#) om ettergodtgjøring:

«Folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Pensjonsinntekter etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.»

Særlig er siste ledd vanskelig. Hva er lovgivers intensjon her? I praksis kan altså en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring få økt inntekt, uten å arbeide. (Alderspensjon fra Folketrygden + ettergodtgjøring, som er lik godtgjøring ved avgang). Var dette virkelig meningen?

Jeg blir ikke klokere av å lese Prop. 46 L, som tilsynelatende ligger til grunn for loven. På side 122 i proposisjonen omtales særlig overgangsordninger *før* fylte 67 år:

«Personer som tar ut alderspensjon kombinert med godtgjøring som folkevalgt, får et betydelig fall i samlet inntekt når godtgjøringen bortfaller, selv om uttaket av alderspensjon opprettholdes. Det vil også være personer i alderen 62–66 år som har for lav pensjonsopptjening til å ha rett til alderspensjon, og som dermed ved fratreddelse av vervet som folkevalgt ikke har alderspensjon som et mulig inntektsalternativ. Det er først fra 67 år at alle har rett til å ta ut alderspensjon.»

Nederst på side 366 bemerkes:

«Det følger av tredje ledd at alderspensjon etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Det betyr at det for folkevalgte fra 62 år til fylte 67 år som får tilkjent ettergodtgjøring ved fratreden, og har uttak av alderspensjon i denne perioden, skal ikke alderspensjonen føre til avkorting etter andre ledd.»

Her virker det altså som om § 8–6 mest er en særregel for aldersgruppen 62–67, men jeg finner ikke at dette gjenspeiles i Folketrygdlovens §19 og § 20.

SVAR: Nei, dette er litt av en rebus. Hovedformålet med denne bestemmelsen er at den folkevalgte skal kunne kombinere de to inntektene på samme måte som arbeidstakere på samme alder, altså 62–67 år, og at dette da også skal gjelde for etterlønn.

Imidlertid er ordningen etter lovens ordlyd generell, og selv om forarbeidene kan peke i en annen retning, er det ikke gjort noe slikt skille i lovens ordlyd. § 8–6 tredje avsnitt gjelder alle tidligere folkevalgte som mottar alderspensjon etter folketrygdloven samtidig med godtgjøring.

Departementet har derfor lagt til grunn (brev 11.05.20, ref. 20/2311-2, altså etter at kommentarutgaven var utgitt) at det heller ikke skal foretas noen form for avkorting i ettergodtgjøring ved vanlig uttak av alderspensjon etter fylte 67 år etter folketrygdloven kapittel 19 og 20.

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunal Rapport 23.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

SPØRSMÅL: Hvaler kommune måtte velge nytt formannskap på grunn av at kjønnsbalansen ikke var i tråd med lovens krav. Betyr det at vedtakene som det ugyldig sammensatte formannskapet har gjort, er ugyldige?

SVAR: Jeg er ikke kjent med at vi har noen praksis om akkurat dette, men vil anta det er nærliggende å løse det på samme måte som der et folkevalgt organ er uriktig sammensatt av andre grunner – pga. feil ved innkalling, deltakelse av inhabilt medlem, eller utelukkelse av medlem fordi man feilaktig trodde hun var inhabil. Utgangspunktet vil da etter alt å dømme være det samme som gjelder etter [forvaltningsloven § 41](#) ved brudd på saksbehandlingsreglene i denne loven; at vedtaket likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». I vår sammenheng betyr det at feilen bare kan medføre ugyldighet hvis det er en rimelig mulighet for at vedtaket hadde blitt et annet om formannskapet hadde vært korrekt sammensatt.

Nøyaktig hva som ligger i dette, kan være usikkert. Det må vurderes fra sak til sak. Hvis et vedtak er truffet med knapt flertall, vil man normalt måtte legge til grunn at resultatet kunne blitt et annet om formannskapet hadde hatt en annen sammensetning. Ved denne vurderingen vil det være galt å prøve å løse problemet ved å spørre medlemmer som skulle ha deltatt, hvordan de ville stemt. Det enkelte medlem skal stemme etter sin overbevisning der og da, etter å ha deltatt i møtet, og det vil stride mot dette «møteprinsippet» om man skulle legge til grunn medlemmets uttalelse om hvordan hun *nå* ville stemt. Det kan eller skal vi i prinsippet ikke kunne vite.

Og også der et vedtak er truffet med et tilsynelatende robust flertall, vil det være situasjoner der det er riktig å legge til grunn at med en annen sammensetning av formannskapet, ville vedtaket kunne blitt et annet. Som alminnelig utgangspunkt vil – og bør – både enkeltmedlemmer og partigrupper kunne la seg påvirke av debatten om en sak i et møte. Etter min mening taler dette for at det skal være svært klart og opplagt at det var et vedtak som det sto et svært klart og robust flertall bak, før man skal kunne si at feilen ikke *kan* ha betydning.

Endelig vil det – selv om vi finner at det er tale om en feil som kan ha betydning for vedtakets innhold, kunne være situasjoner der vedtaket likevel kan bli stående som gyldig av hensyn til den det tilgodeser. Gode grunner taler for at den som i god tro har inngått en stor avtale med kommunen om anskaffelse av eiendom eller tjenester, eller som har satt i gang et byggeprosjekt i tillit til det hun trodde var et lovlig vedtak i formannskapet, må kunne stole på det som er vedtatt, og si at om kommunen har snublet i sine ene ben her, kan det ikke være hennes problem. – Men også her er jussen til dels usikker.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Snåsa kommune

Møtedato

08.09.2021

Saknr

19/21

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/253 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 08.09.2021, godkjennes.